Република Македонија
Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

ЗПИС
лоб.мк

Земјоделско пазарен информативен систем

ЗПИС-ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ - 2016 година

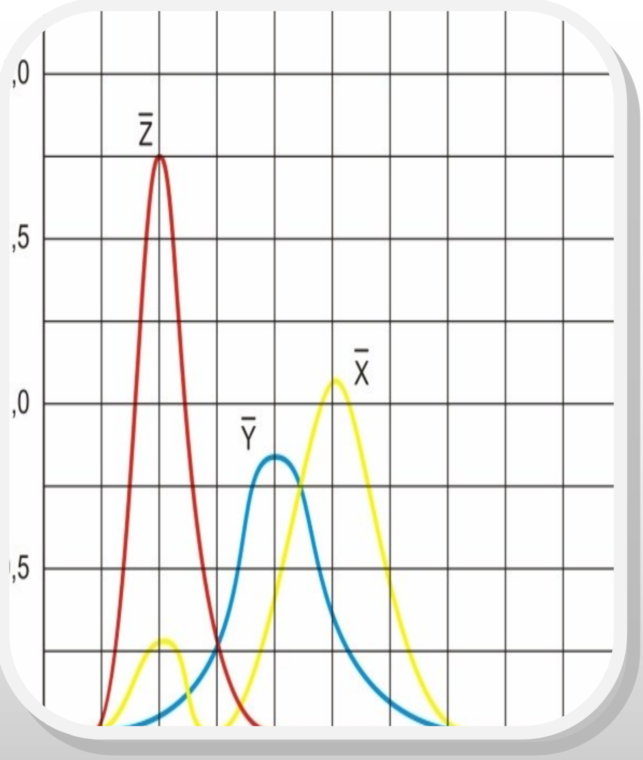

Содржина

Вовед стр. 1-2

Овошје и зеленчук стр. 3– 20

Добиточни пазари стр. 21-24

Житарки стр. 25

Мед и пчелни производи стр. 26

Винско грозје стр. 27

Минерални ѓубриња и семенски материјал стр. 28

Млеко стр. 29—30

Јајца стр. 31

(ЗПИС) - Земјоделски пазарен информативен систем

Пошироките цели на земјоделскиот пазарен информативен систем се постојано следење на пазарите на земјоделско-прехрамбени производи преку евиденција на тргуваните цени за определени производи и култури, како и количини за стратешките производи, и обезбедување на транспарентен преглед на движењата на пазарите со земјоделски производи и храна.

Со ваквите навремени и релевантни пазарни податоци од репрезентативните пазари се овозможува зајакнување на положбата на националниот агро-прехрамбен сектор на домашниот и странските пазари и се обезбедува поддршка на анализите со релевантни и точни податоци, потребни за донесување на одлуки во формулирањето на конкурентна земјоделска политика.

Развојот на ЗПИС е пропишан како обврска во делот на регулативите на ЕУ кои го покриваат делот на Заедничката земјоделска политика во делот на Заедничката пазарна организација (CMO) како основи за уредување на пазарите на земјоделско-прехрамбени производи.

Во наши услови ова е регулирано со Законот за земјоделство и рурален развој, Законот за квалитет на земјоделски производи и Правилникот за определување на репрезентативни пазари на земјоделски производи и видот, обемот, роковите и субјектите кои ги доставуваат податоците.

Земјите членки на ЕУ се обврзани за доставување на пазарните податоци до Европската Комисија во вид на редовни извештаји кои се потребни за формулирање на Заедничката земјоделска политика и следење на состојбите на пазарот, особено од аспект на покренување на инструментите за интервенции и регулирање на пазарите.

Сепак покрај оваа обврска, ЗПИС е од особено значење за земјоделските производители, нивните организации, преработувачите, снабдувачите со репроматеријали, опрема и механизација, деловните субјекти за зголемување на нивната конкурентност на пазарите со храна и намалување на неизвесноста и предвидување на ризикот при донесување на правилни одлуки во делот на маркетингот и планирање на производството

Во таа насока националниот земјоделско пазарен информативен систем е поставен во корист на сите деловните субјекти преку редовното собирање и обработката на податоците како и неограничениот пристап до пазарните информации од страна на корисниците.

Во системот за ЗПИС моментално се доставуваат податоци од 23 пазари на мало, 2 пазари на големо за овошје и зеленчук, 6 пазари за жив добиток, како и од 70 претпријатија откупувачи на земјоделски производи од сите земјоделски гранки.

Во изминатиот период се посвети поголемо внимание на одржување и подобрување на квалитетот и фреквенцијата на доставените пазарни податоци. Пазарните податоци од базата на системот достапни на корисниците преку веб страната - www.zpis.gov.mk во изминатиот период имаа значајна улога на полето на финансиските, даночните и

осигурителни услуги, потоа поддршка во правилното дефинирање на штетите од било кој вид, како и улога во разрешување на судски спорови во делот на проценките и вештачењата. Освен тоа, во согласност со постојната законска регулатива, податоците од системот се користеа како основа за активирање на пазарните механизми во регулирањето на пазарот на одреден производ.

ЗПИС во тек на 2016 година континуирано преку репортерите прибира, обработува и објавува пазарни информации преку веб страната , објавува неделни, месечни извештаи како и годишен извештај за ЗПИС во кој е даден осврт на движењата на цените на земјоделските производи за изминатите три години, согласно регулатива CR (EC) бр. 479/2010.

Исто така на веб страната редовно и тековно се објавуваат вести и информации од светските берзи како и движење на цените за одредени производи од регионот и пошироко, кои се од значење за примарните производители, преработувачи, трговци и други корисници како би можеле навремено да добиваат податоци. Редовно се подготвуваат извештаи за просечните откупни цени на житарките, млекото, винското грозје и за поважните земјоделски производи.

.

Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство

Сектор за анализа на земјоделска политика

Одделение за ЗПИС

Улица: „Аминта трети“, бр. 2

1000 Скопје

Телефон:

централа 02 / 3134 477, локал 414,

www.zpis.gov.mk

Изготвил:

Горан Димовски

Советник за ЗПИС

e-mail: goran.dimovski@mzsv.gov.mk

Соработници:

Александра Петреска

Советник за ЗПИС

e-mail: aleksandra.petreska@mzsv.gov.mk

Зоран Николовски

Раководител на Сектор за анализа на земјоделска политика

Овошје и зеленчук

Слично како минатата 2015 и во оваа 2016 година поволните временски услови допринесоа за добар квалитет кај повеќето видови на овошје и зеленчук.

Понудата на зеленчукот и овошјето на пазарите на мало и големо беше на завидно ниво во текот на целата година. Кај поголемиот дел од земјоделските производи просечните пазарни цени се пониски од ланските.

Карактеристика за оваа година споредбено со минатите години, особено на пазарите на мало е намалениот промет што се должи на се поголема понуда на овошје и зеленчук во поголемите трговски маркети, како и навиката на потрошувачите да се снабдуваат со свежи производи од истите .

Овошје - пазари на големо и мало

Драстично зголемување на пазарите на големо како и на пазарите на мало за изминатата 2016 година бележиме кај нектарините и праските кои на пазарите на големо во просек се продаваа од 31 до 40 денари за килограм, додека на мало цената во просек се движеше од 47 до 59 денари за килограм. Интересно е да се напомене дека на кванташкиот пазар цената на лубеницата споредено со минатата година беше повисока за 12% додека на пазарите на мало бележи намалување на цената од 8%.

Намалување на цената споредено со минатата година имаме скоро кај сите сорти на јаболки во просек од 4,5% до 19,5% како на пазарите на големо така и на зелените пазари.

Значителен пад на цената од 25% на зелениот пазар и пад од 33% на пазарите на големокако и релативно стабилна цена преку целата година имавме кај чистениот орев**.** Тие на пазарите на големо во просек се нудеа по цена од 350 до 380 ден./кг.

Тренд на намалување на цената на пазарите на мало во изминатава година имаме кај црното грозје додека кај белото, цената се задржа на нивото од минатата година. Пад на цената бележиме кај аронијата што се должи на зголемената понуда на ова бобичесто овошје.

**Споредбените цени од пазарите на големо во 2015/ 2016 се прикажани во табела 1 .*

***Во табелите 2 и 3 претставени се просечните најзастапени цени за овоштие на пазарите на мало (зелените пазари) за 2015 и 2016 година, изразени во денари за килограм, како и стапката на пораст и опаѓање изразена во проценти.*

Табела 1-Просечни најзастапени цени на овошје од пазарите на **големо (кванташки пазари)**

Вид на овошје	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2015/16 (%)
Ајдаред	22, 9	19.99	17.32	-13.4
Златен Делишес	21, 9	24.05	19.37	-19.5
Јонаголд	22, 4	18.36	19.19	+4.5
Муцу	23, 3	23.57	19.84	-15.8
Црвен Делишес	22, 2	21.07	20.12	-4.5
Грозје црно -трпезно	36, 4	30.69	25.64	-16.5
Праски	27, 4	21.17	31.13	+47.0
Крушки	70, 4	71.32	63.68	-10.7
Лубеници	10, 5	9.96	11.19	+12.3
Дињи	22, 5	25.83	21.7	-16.0
Сливи	22	22.15	20.1	-9.3
Банани	45, 4	47.91	51.26	+7.0
Јагоди	72, 5	77.78	77.52	-0.3
Кајсии	50	75	59.86	-20.2
Киви	48	46.67	43	-7.9
Костени	82, 5	70	80	+14.3
Лешници-чистени	586	888.5	640	-28.0
Ореви-чистени	458, 3	568.17	379	-33.3
Лимони	58, 8	62.71	71.14	+13.4
Портокали	29, 4	39.63	29.94	-24.5
Цреши	70	75.56	64.17	-15.1
Нектарини	32, 5	25	40.2	+60.8
Грозје бело -трпезно	31	31.9	24.54	-23.1
Јапонско јаболко	20	19.78	20	+1.1
Бадеми—чистени	619, 2	677.08	690	+1.9
Калинки	/	47.5	35.86	-24.5
Цитрон—жолт	/	48.63	36.5	-24.9
Мандарини	/	39.9	38.18	-4.3

Просечни најзастапени цени на овошје од **пазарите на мало (зелени пазари)** табела 2

Вид на овошје	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Стапка на пораст /опаѓање 2015/16 (%)
Јаболко-Ајдаред	28, 1	28.31	24.76	-12.5
Златен Делишес	35, 9	35.18	29.37	-16.5
Јаболко- Јонаголд	28, 8	31	25.11	-19.0
Јаболко-Муцу	35, 1	36.82	30.16	-18.1
Црвен Делишес	37, 4	37.07	35.55	-4.1
Грозје црно -трпезно	52	43.9	39.45	-10.1
Праски	41, 8	47	46.98	0.0
Крушки	87, 5	81.4	80.5	-1.1
Лубеници	14, 9	15.5	14.29	-7.8
Дињи	32, 9	32.42	27.22	-16.0
Сливи	35, 7	39.59	38.45	-2.9
Банани	55, 4	56.65	58.09	+2.5
Јагоди	132, 4	91.56	88.2	-3.7
Кајсии	72, 7	86.2	98.13	+13.8
Киви	74, 3	63.25	55.65	-12.0
Костени	108	98.54	105.47	+7.0
Лешници-чистени	637, 3	961.06	800.4	-16.7
Ореви-чистени	498, 7	622.17	466.2	-25.1
Лимони	86	83.83	89.22	+6.4
Портокали	47	55.18	41.69	-24.4
Цреши	85	87.7	99.3	+13.2
Нектарини	47, 7	52.98	58.34	+10.1
Грозје бело -трпезно	45	40.68	40.86	+0.4
Вишни	49,8	55.21	56.44	+2.2
Мандарини	58,2	56.58	49.43	-12.6
Малини	198,7	194.9	203.5	+4.4
Капини	113,6	112.29	125.4	+11.7
Боровинки	175,4	197.33	262	+32.8

* Просечни најзастапени цени на овошје од **пазарите на мало (зелени пазари)** табела 3

Вид на овошје	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Стапка на пораст /опаѓање
Дуња	71,9	77.84	42.21	**-45.8**
Јаболко-Чадел	31	29.86	26.71	**-10.5**
Јаболко-Грени Смит	39,7	45.97	35.12	**-23.6**
Дренки	48,3	46.19	40.65	**-12.0**
Мушмули	37,5	32.72	36.38	**+11.2**
Аронија	315,5	181.12	171.47	**-5.3**
Бадеми-чистени	640,7	783.44	747	**-4.7**
Цитрон—жолт	62,6	68.33	63.12	**-7.6**
Цитрон—црвен	62,2	66.94	65.9	**-1.6**
Јапонско јаболко	32,1	35.37	32.64	**-7.7**
Калинка	72,9	65.4	59.16	**-9.5**
Смоква	48,9	62.52	64.75	**+3.6**
Орев со лушпа	/	161.64	147.5	**-8.7**
Рибизла—црна	/	211.67	195	**-7.9**

Откупни цени на јаболка за реколта 2016 година

Во табелата се дадени просечните откупни цени на сорти јаболки по месеци и откупни просечни цени за реколта 2016 година заклучно со декември 2016 година. Цените се изразени во денари за килограм.

Сорти на јаболка	Откупни цени октомври	Откупни цени ноември	Откупни цени декември	Просечни откупни цени – реколта-2016
Ајдаред	11	10	10	**10,33**
Муцо	14	13	12	**13**
Црвен Делишес	16.5	14	13	**14,5**
Златен Делишес	15	11	7	**11**
Јонаголд	13	13	10	**12**
Чадел	14	11	/	**12,5**

Најзастапени цени на лимони на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

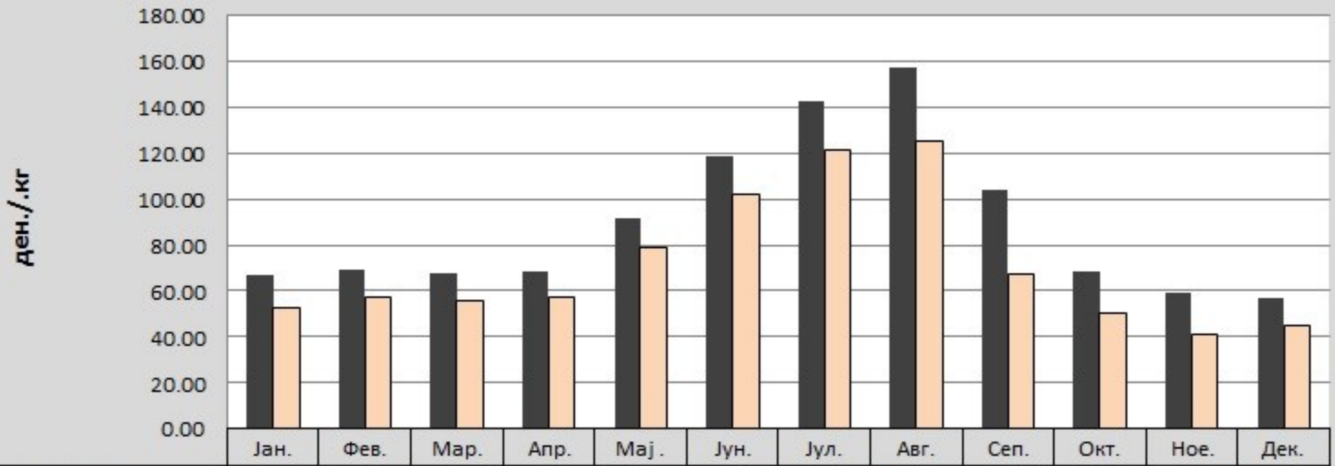

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Лимони-зелени пазари	66.81	69.01	67.81	68.72	91.46	118.23	142.75	157.18	104.08	68.84	59.14	56.60
Лимони-пазари на големо	52.50	57.50	56.00	57.17	78.50	101.67	121.67	125.00	67.50	50.50	40.84	44.79

Најзастапени цени на банани на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

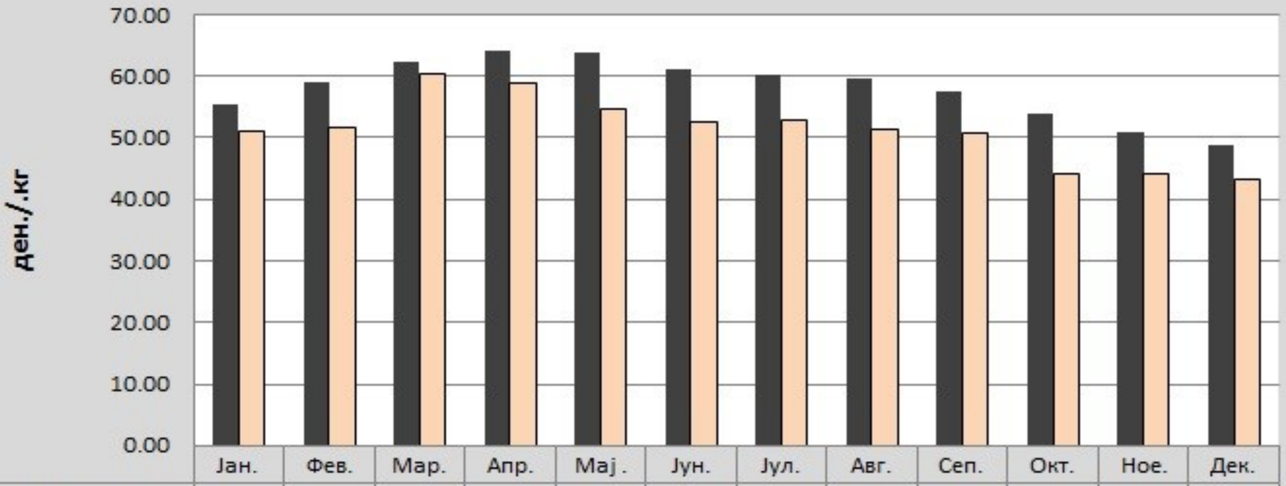

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Банани-зелени пазари	55.49	58.98	62.43	64.14	63.89	61.13	60.21	59.69	57.58	53.86	50.90	48.79
Банани-пазари на големо	51.00	51.50	60.33	58.79	54.63	52.67	52.84	51.25	50.71	44.00	44.14	43.29

Најзастапени цени на портокал на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

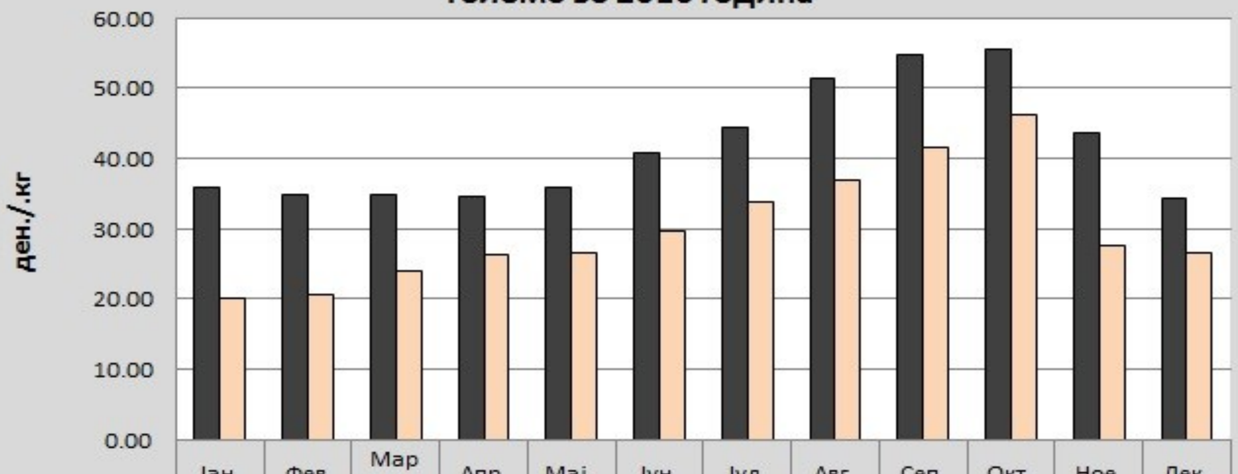

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Портокали-зелени пазари	35.83	34.78	34.87	34.44	35.73	40.77	44.26	51.42	54.83	55.38	43.65	34.29
Портокали-пазари на големо	20.00	20.50	24.00	26.17	26.55	29.67	33.67	37.00	41.46	46.20	27.50	26.54

Најзастапени цени на лупен орев на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

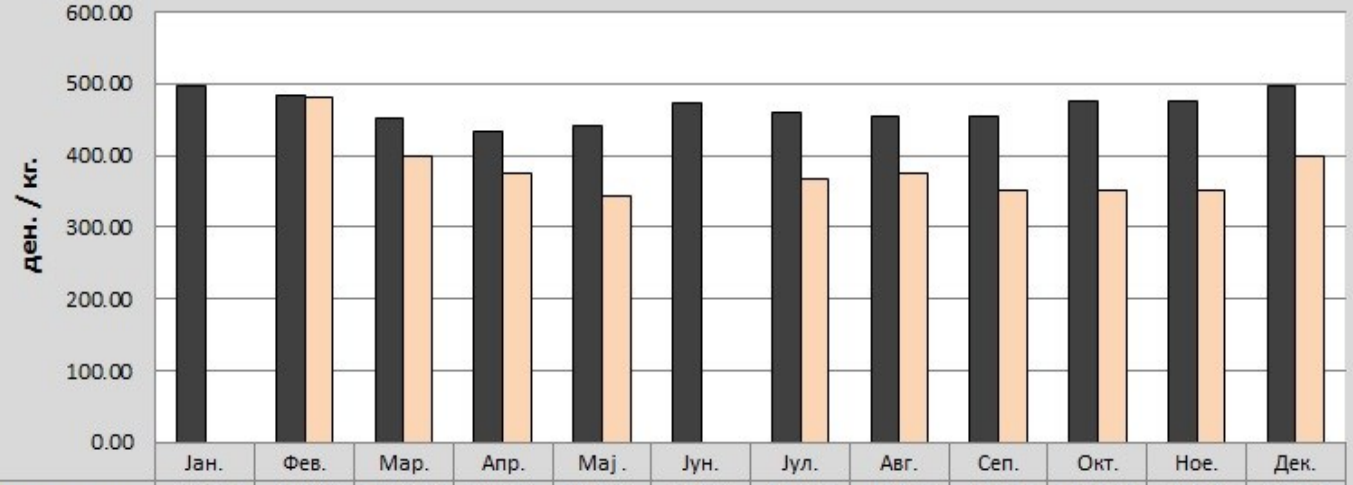

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	497.84	482.72	452.80	432.95	440.98	472.44	458.96	454.69	455.56	474.88	475.17	495.65
Пазари на големо		480.00	400.00	375.00	343.33		366.67	375.00	350.00	350.00	350.00	400.00

Најзастапени цени на јаболки (грени смит) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

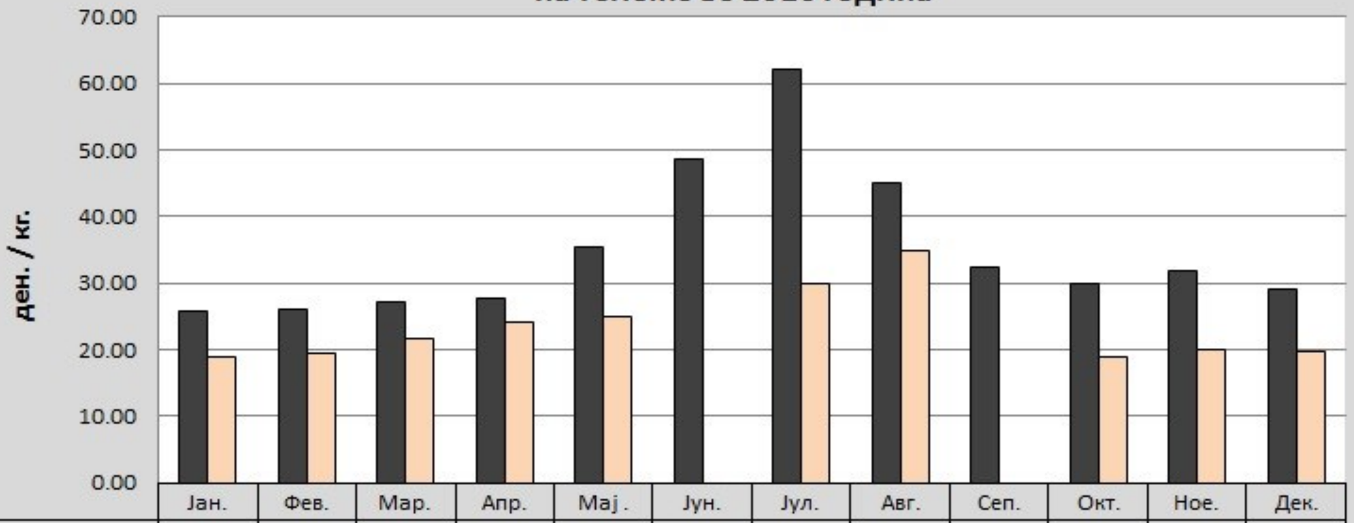

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	25.86	26.15	27.21	27.79	35.32	48.51	62.22	45.00	32.50	29.82	31.78	29.23
Пазари на големо	19.00	19.50	21.67	24.17	25.00		30.00	35.00		19.00	20.00	19.67

Најзастапени цени на јаболки (јонаголд) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

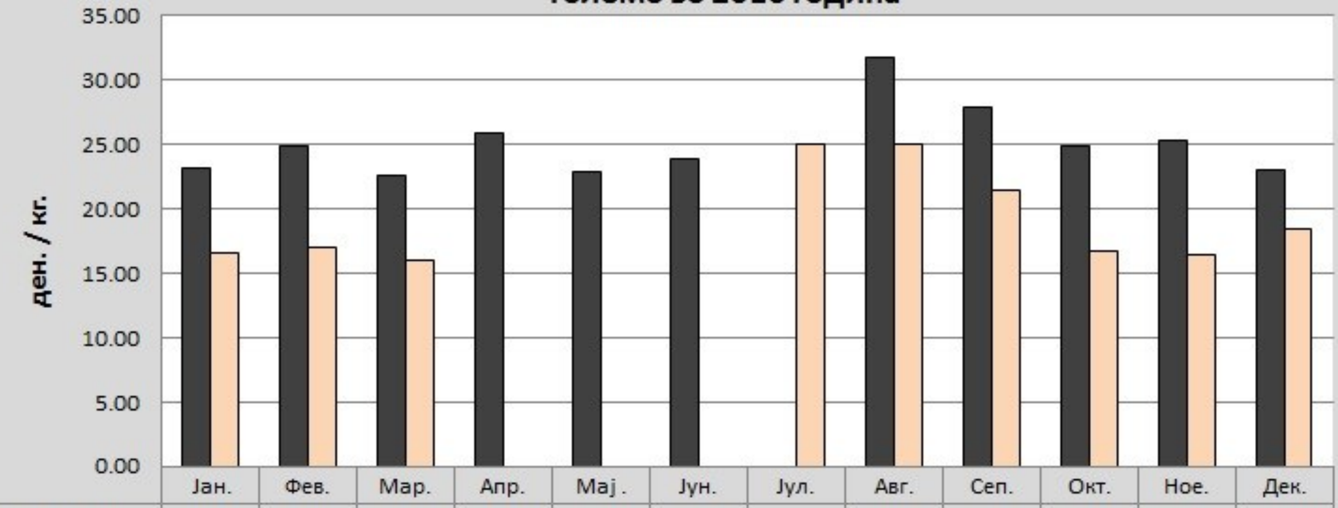

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	23.20	24.89	22.62	25.85	22.92	23.89		31.67	27.86	24.90	25.31	23.07
Пазари на големо	16.50	17.00	16.00				25.00	25.00	21.50	16.75	16.45	18.50

Најзастапени цени на јаболки (ајдаред) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

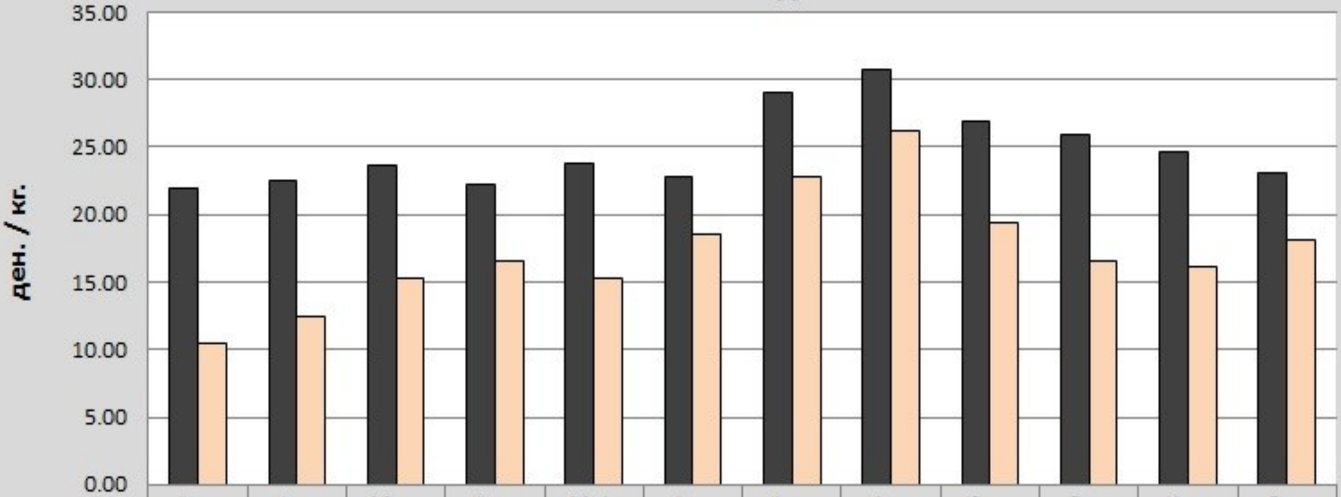

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	21.90	22.52	23.62	22.18	23.73	22.84	29.04	30.70	26.88	25.92	24.67	23.12
Пазари на големо	10.50	12.50	15.33	16.50	15.25	18.50	22.83	26.25	19.46	16.53	16.07	18.13

Најзастапени цени на јаболки (златен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

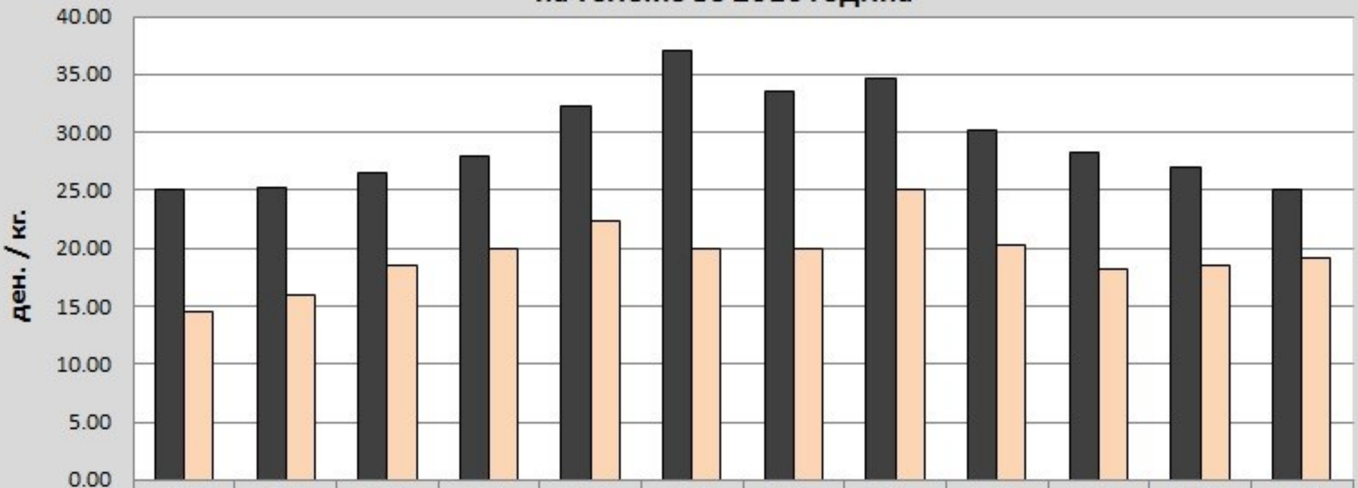

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	25.08	25.24	26.49	27.86	32.21	37.00	33.50	34.72	30.20	28.20	26.93	25.02
Пазари на големо	14.50	16.00	18.50	20.00	22.30	20.00	20.00	25.00	20.34	18.20	18.46	19.09

Најзастапени цени на јаболки (црвен делишес) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

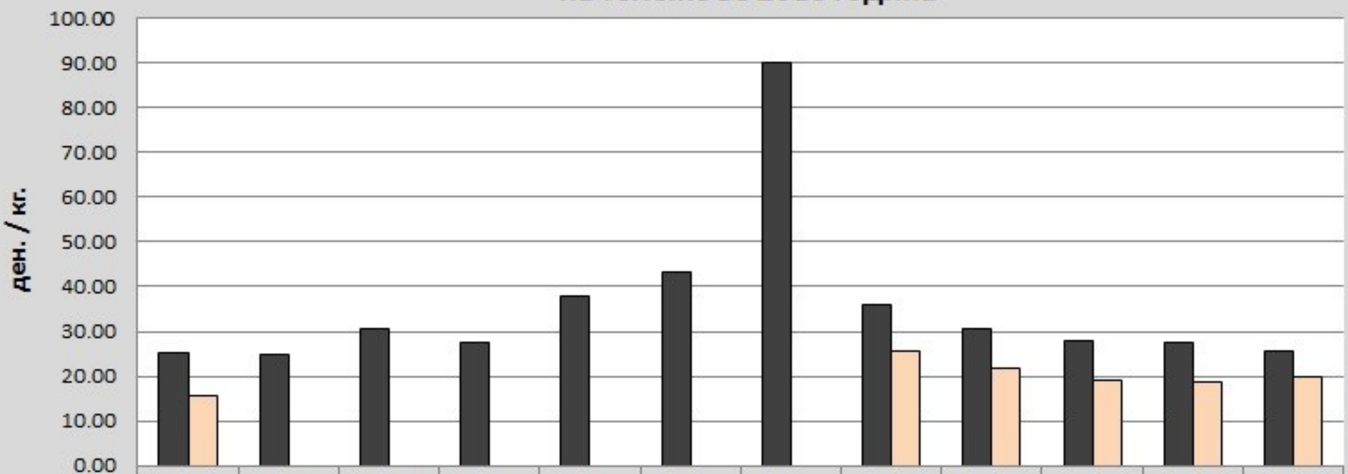

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	25.32	24.71	30.47	27.59	37.81	43.16	90.00	36.00	30.65	27.82	27.41	25.63
Пазари на големо	15.50							25.50	21.88	19.20	18.77	19.88

Најзастапени цени на јаболки (муцо) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

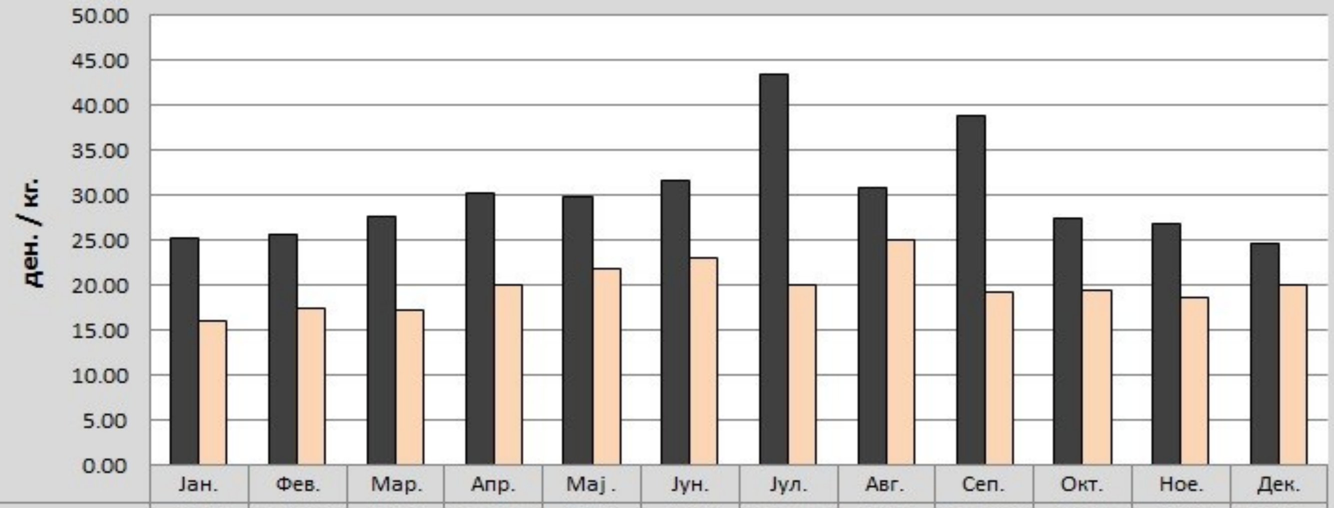

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Муцо-Зелени пазари	25.24	25.56	27.55	30.18	29.91	31.58	43.33	30.83	38.74	27.46	26.87	24.71
Пазари на големо	16.00	17.50	17.33	20.00	21.80	23.00	20.00	25.00	19.29	19.50	18.64	20.00

Најзастапени цени на праски на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

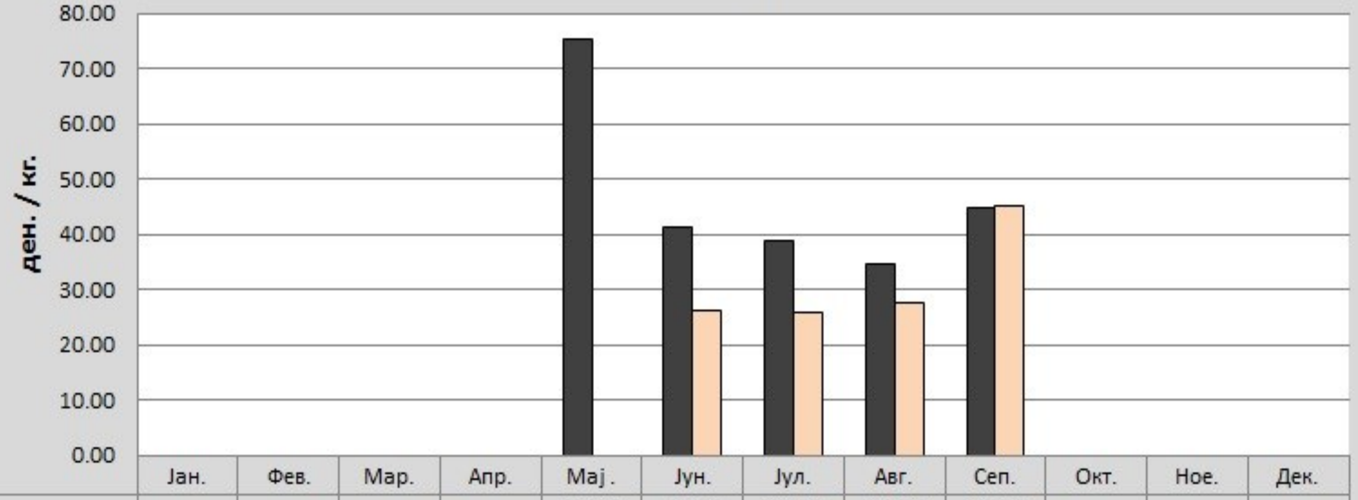

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари					75.30	41.22	38.97	34.76	44.65			
Пазари на големо						26.17	25.83	27.50	45.00			

Најзастапени цени на трпезно грозје (црно и бело) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

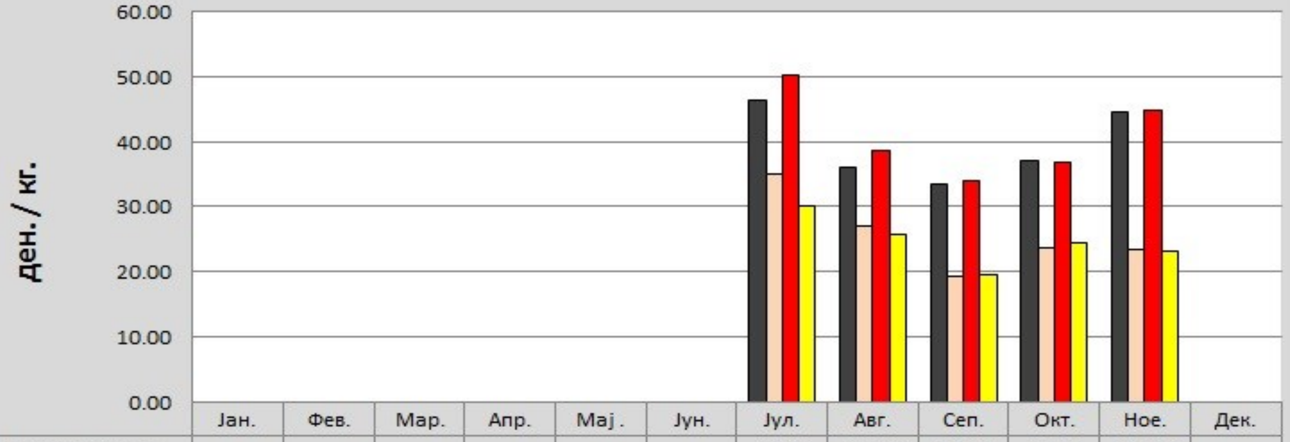

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Црно грозје-зелени пазари							46.33	36.02	33.33	37.06	44.50	
Црно грозје-пазари на големо							35.00	27.00	19.21	23.70	23.30	
Бело грозје-зелени пазари							50.26	38.52	34.05	36.76	44.72	
Бело грозје-пазари на големо							30.00	25.75	19.63	24.30	23.00	

Најзастапени цени на дињи на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

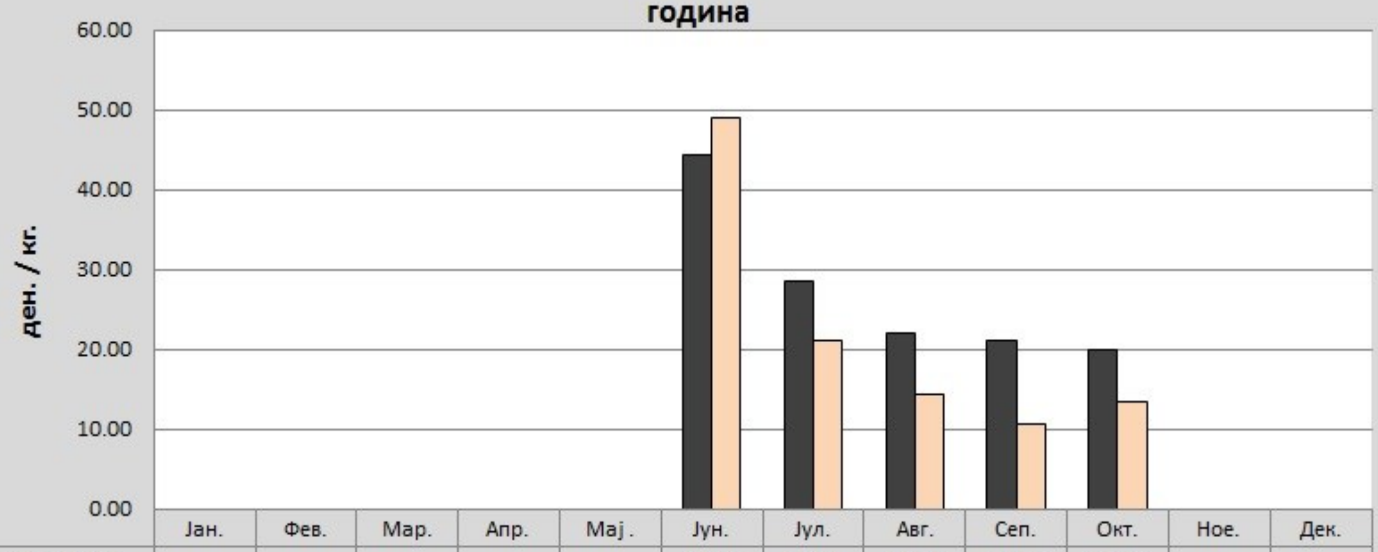

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари						44.36	28.61	22.10	21.02	20.00		
□ Пазари на големо						49.00	21.00	14.25	10.75	13.50		

Најзастапени цени на лубеници на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

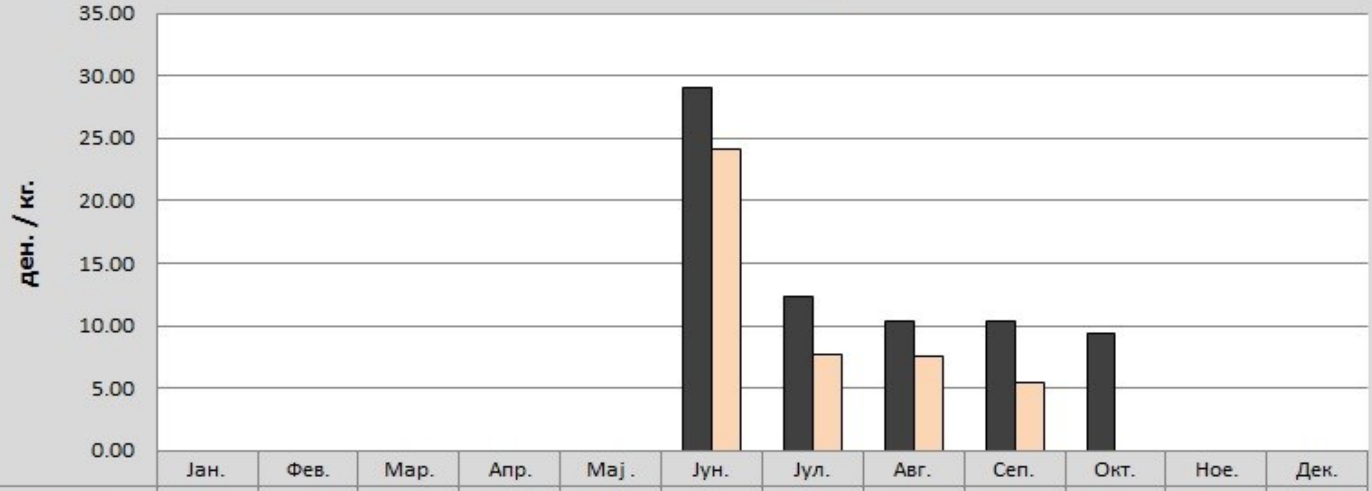

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари						28.99	12.36	10.33	10.42	9.33		
□ Пазари на големо						24.17	7.67	7.50	5.42			

Најзастапени цени на сливи на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

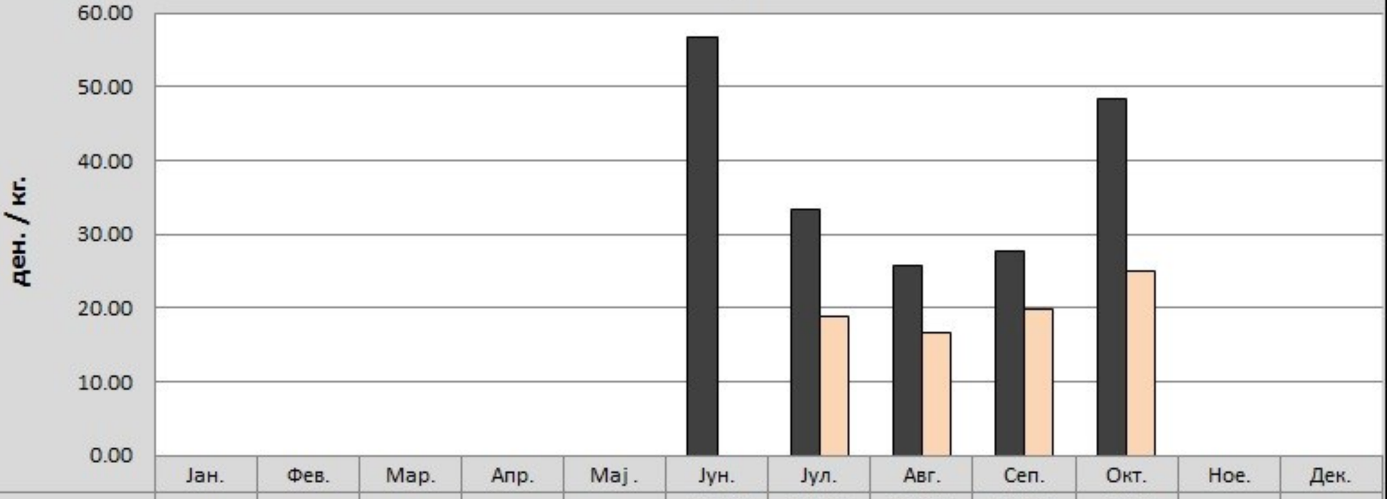

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари						56.83	33.46	25.81	27.80	48.33		
□ Пазари на големо							18.84	16.75	19.75	25.00		

Најзастапени цени на круши на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

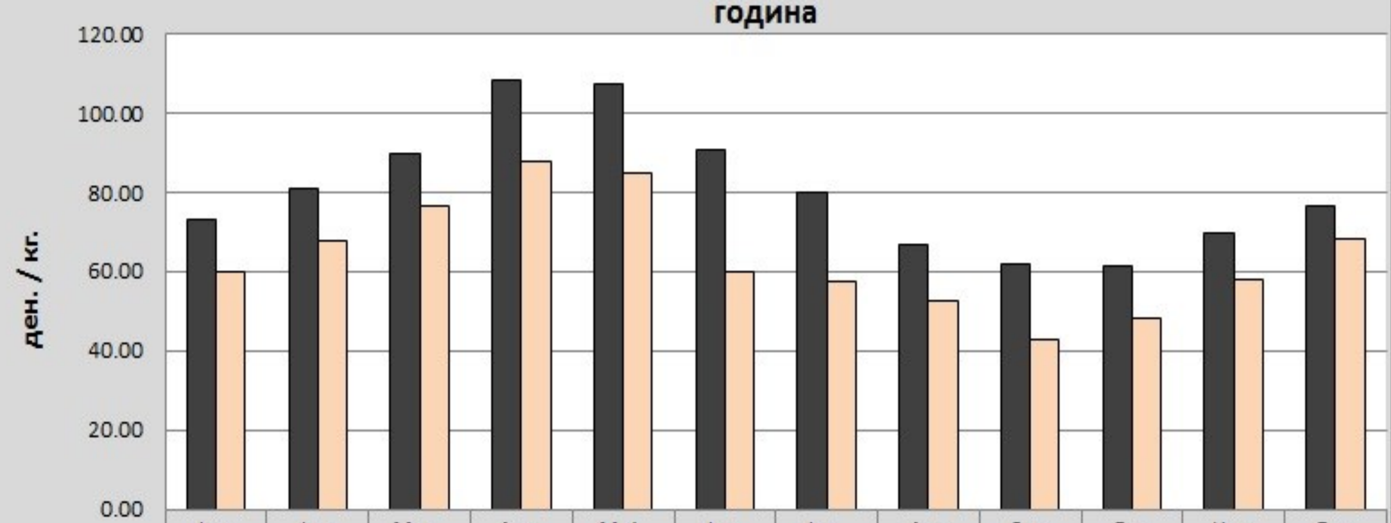

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	73.25	80.83	89.47	108.12	107.25	90.55	80.13	66.84	61.88	61.44	69.75	76.47
Пазари на големо	60.00	67.50	76.67	87.50	85.00	60.00	57.50	52.50	42.71	48.30	58.17	68.34

Најзастапени цени на цреши на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

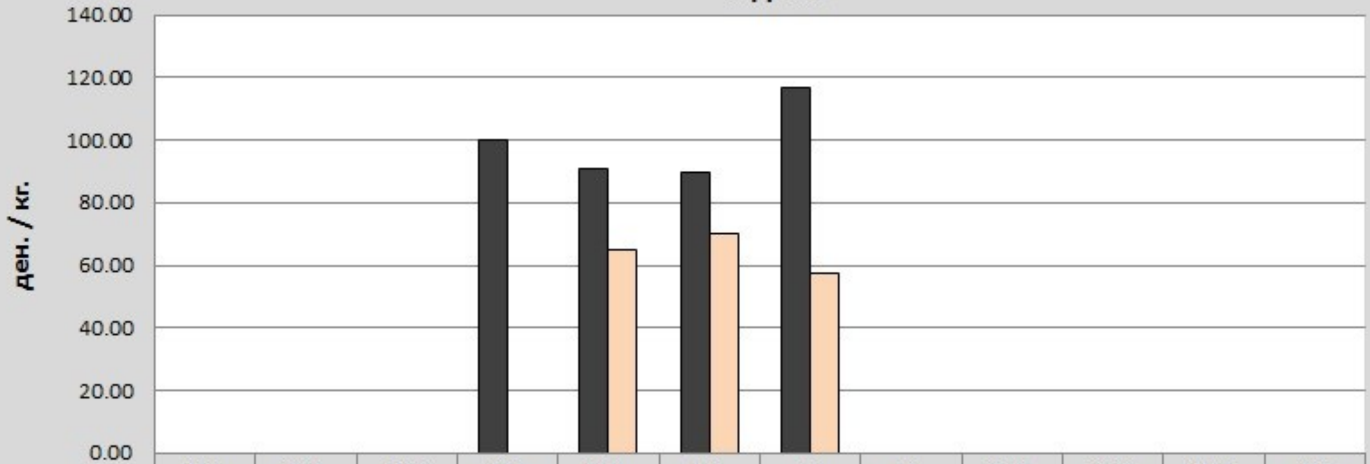

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари				100.00	90.81	89.49	116.90					
Пазар на големо					65.00	70.00	57.50					

Најзастапени цени на лешник (чистен) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

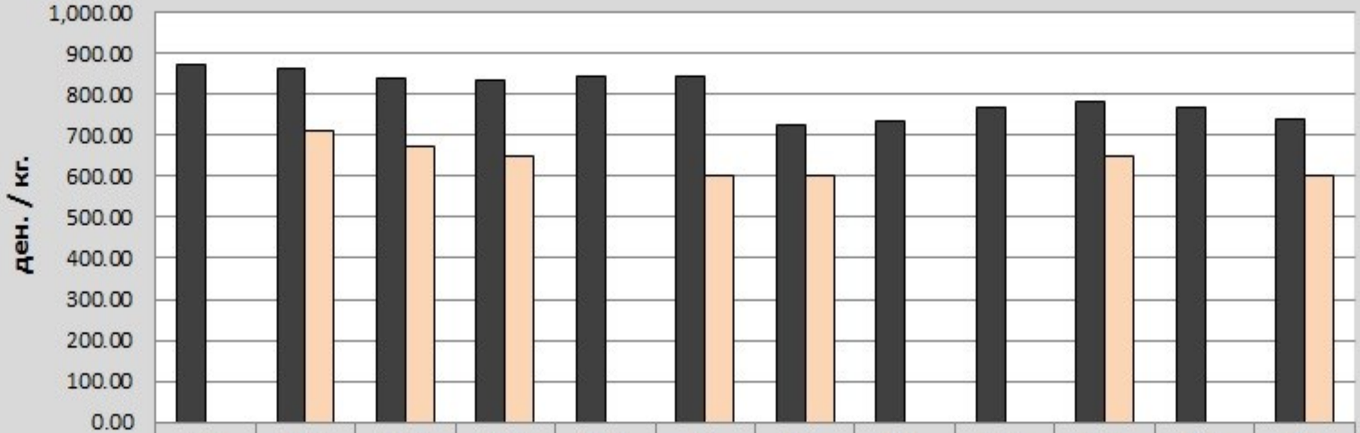

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	873.33	860.63	840.44	835.71	843.82	844.04	722.22	731.56	765.38	780.00	766.67	740.83
Пазар на големо		710.00	670.00	650.00		600.00	600.00			650.00		600.00

На **пазарите на големо** во 2016 година забележителен е тренд на намалување на најзастапените просечни цени кај поголемиот дел на зеленчукот. Забележително намалување има кај **зелката** од 35,4 %, **краставицата** од 12,6%, **брокулата** од 44,3%, **пиперот** од 14,2 % и **морковите** 21,7%. **Црвената пиперка—ајварка** во изминатите три години континуирано бележи пад на цената. Споредено со лани имаме намалување од скоро 17 %.

Слична ситуација имаме и кај оризот кој оваа година во просек се нудеше по 55,5 ден. за килограм што е пад на цената за 7% споредено со лани.

Пораст на цената бележиме кај **модрите патлиџани** од 21% **лукот** од 11%, **компирот** од 7,5% и **кромидот** од 5%.

Пазарот на **домати** и натаму го карактеризира благ пад на цената. Цената најмногу е одредена од сезонскиот карактер на производството, па така цената на почетокот на годината во првите четири месеци се движеше околу 70 до 80 ден./кг а својот минимум го достигна во месец ноември со цена од 17ден./кг.

Пазарите на мало преку целата година изобилуваа со богата понуда од зеленчук, а забележителна беше ниската цена кај **зелката** од 17% споредено со лани како и пад на цената на **морковот** од 17% и **краставиците** од 10%.

Тренд на пораст на цената во изминатите три години бележиме кај лукот. Просечната цена во 2014 година изнесуваше 137 денари за килограм во просек, додека оваа година достигна просечна најзастапена цена од 197 ден. за килограм што е зголемување од 44% споредно со 2014 година. Најголемо зголемување на цената има кај **корнишонот** од скоро 19%, **леќата** од 7%, **карфиолот** од 4,6% и **кромидот** од 4,6% .

Пад на цената од 7,26% бележиме кај **гравот** и кај **оризот** од 9,2% .

Стапката на пораст и опаѓање, како и просечните назастапени цени од **пазарите на големо за 2015 и 2016 година на позначајните видови зеленчук се дадени во **табела 4**.*

Во **табелата 5 се претставени споредбените просечни цени за 2015 и 2016 година од **зелените пазари.***

* Просечни најзастапени цени на зеленчук од **пазарите на големо (кванташки пазари)** табела 4,

Вид на зеленчук	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Стапка на пораст/ опаѓање 2015/ 16
Пиперки благи	60, 6	68, 68	58.95	- 14.2 %
Компири	19, 3	13, 08	14.06	+7.5 %
Кромид	20, 7	17, 15	17.98	+4.8 %
Домати	48, 2	47	43,22	- 8 %
Зелка	13, 7	17, 9	11.56	-35.4 %
Краставици	35, 5	47, 21	41.27	-12.6 %
Ориз	64, 7	59, 55	55.5	- 6.8 %
Црвени пиперки	29, 3	27, 15	22.65	- 16.6 %
Моркови	24	26, 58	20.8	-21.7 %
Грав	129, 8	119, 27	100.8	- 15.5 %
Леќа	76, 7	76	70	- 7.9 %
Грашок	/	40	23.2	-42 %
Кикирики—лушпа	/	110	110	0%
Зелена салата—парче	13, 9	10, 35	5.7	- 44.9 %
Карфиол	39, 2	53, 4	44.6	-16.5 %
Лук	136, 3	152, 85	170.3	+ 11.4 %
Спанаќ	32, 9	30, 25	30.46	+0.7 %
Тикви	11, 5	14, 33	13.92	-2.9 %
Цвекло	23, 3	18, 07	15.7	- 13.1 %
Зелка—црвена	23, 4	35	/	/
Брокули	90, 7	110	61.3	-44.3 %
Пиперки лути	69, 7	56, 88	56.35	- 0.9 %
Модар патлиџан	23, 3	24, 93	30.2	+21.1 %
Пиперки Бабури	47, 5	36, 67	47.9	+30.6 %
Праз –парче	4, 33	6, 15	6.63	+ 7.8 %
Корнишони	30	25, 09	24.32	- 3.1 %
Компири-млад	27, 5	33, 88	32.57	-3.9 %

* Просечни најзастапени цени на зеленчук **од пазарите на мало (зелени пазари)** (табела 5,)

Вид на зеленчук	Просечна цена (2014год.)	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Стапка на пораст опаѓање 2015/16
Пиперки благи	78, 8	81, 65	78.05	-4.4 %
Компири	25	22, 61	23.08	+2.1 %
Компири-млади	44, 6	39, 55	39.14	- 1 %
Кромид	27, 5	27, 46	28.73	+4.6 %
Домати	61, 2	62, 39	58.94	-5.5 %
Зелка	18, 1	25, 44	21.07	-17.2 %
Краставици	56, 2	61, 47	55.3	-10 %
Ориз	80, 2	78, 76	71.53	- 9.2 %
Црвени пиперки	33, 6	33, 39	30.34	- 9.1 %
Моркови	36, 1	43, 4	36.14	-16.7 %
Грав	154, 8	143, 69	132.8	- 7, 6 %
Леќа	84, 2	91, 48	98	+ 7.1 %
Грашок	42, 8	49, 76	40.9	-17.8 %
Боранија	55, 5	61, 06	62.6	+ 2.5 %
Зелена салата-парче	17, 2	19, 38	18	- 7.1 %
Карфиол	82, 1	82, 04	85.8	+4.6 %
Лук	137	174, 17	196.8	+ 13 %
Спанаќ	47	56, 88	49.1	-13.7 %
Тикви	18, 7	21, 8	19	-12.8 %
Цвекло	33, 1	36, 29	32.8	-9.6 %
Зелка—црвена	26, 9	33, 39	28.5	-14.6 %
Брокули	111, 7	106, 54	111.4	+4.6 %
Суви пиперки—низа	271, 7	288, 92	329.25	+ 14 %
Корнишони	34, 1	33, 7	40.06	+18.9 %
Феферони	36, 1	40, 62	36.4	-10.4 %
Модар патлиџан	78, 5	82, 09	83.35	+ 1.5 %
Пашканат	108, 1	115, 81	106	-8.5 %
Кикирики -зрно	127, 5	152, 16	151.2	-0.6 %
Праз—парче	/	11, 24	10.08	-10.3 %
Маслинки	/	213, 19	214.6	+ 0.7 %
Целер	/	99, 17	95.5	-3.7 %
Пиперки– Бабури	/	53, 9	50.42	-6.5 %

* Во графиконите се дадени цените од пазарите на **мало и големо** за 2016 година- по месеци

Најзастапени цени на домати на зелените пазари и пазарите на големо во 2016година

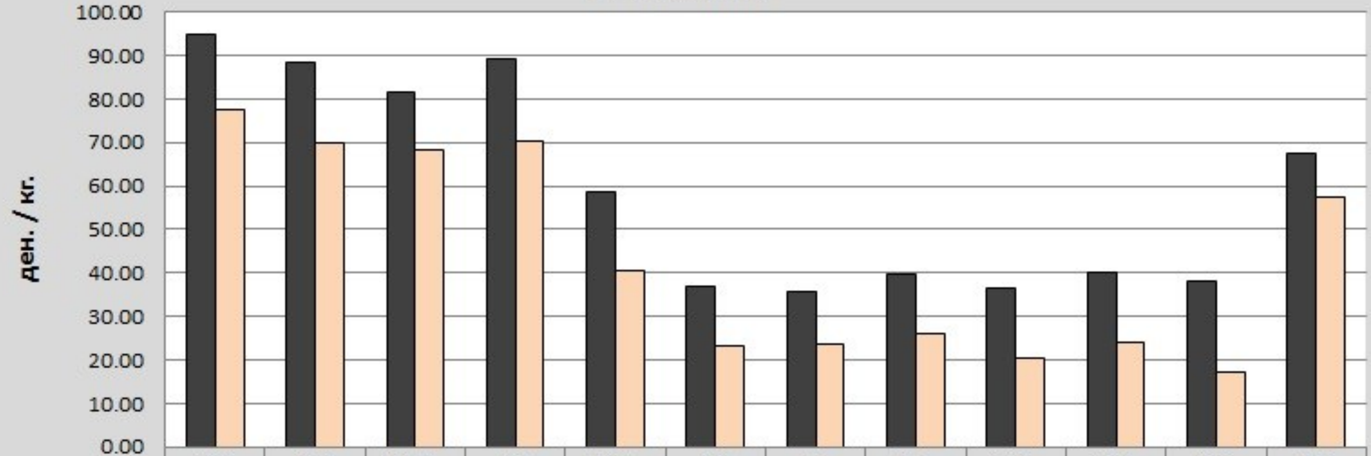

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	94.70	88.45	81.69	89.10	58.49	37.04	35.86	39.75	36.63	40.01	38.22	67.31
Пазари на големо	77.50	70.00	68.33	70.21	40.50	23.34	23.67	26.25	20.29	23.90	17.14	57.50

Најзастапени цени на компири на зелените пазари и пазарите на големо во 2016година

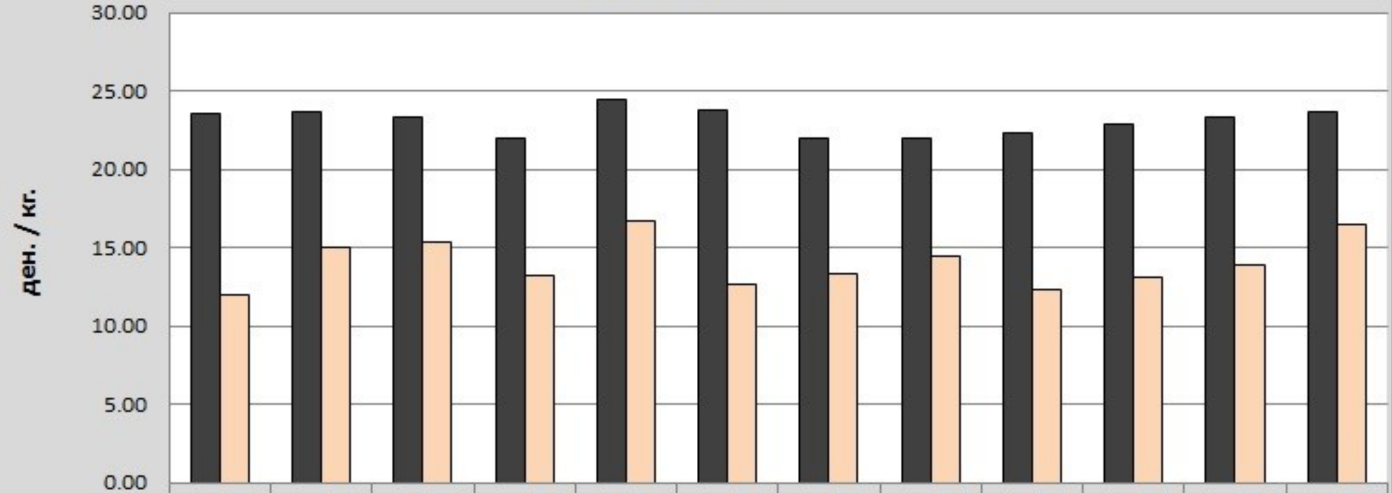

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	23.54	23.66	23.36	21.97	24.47	23.76	22.03	22.00	22.29	22.91	23.27	23.64
Пазари на големо	12.00	15.00	15.33	13.25	16.71	12.67	13.33	14.50	12.38	13.13	13.94	16.46

Најзастапени цени на благи пиперки на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

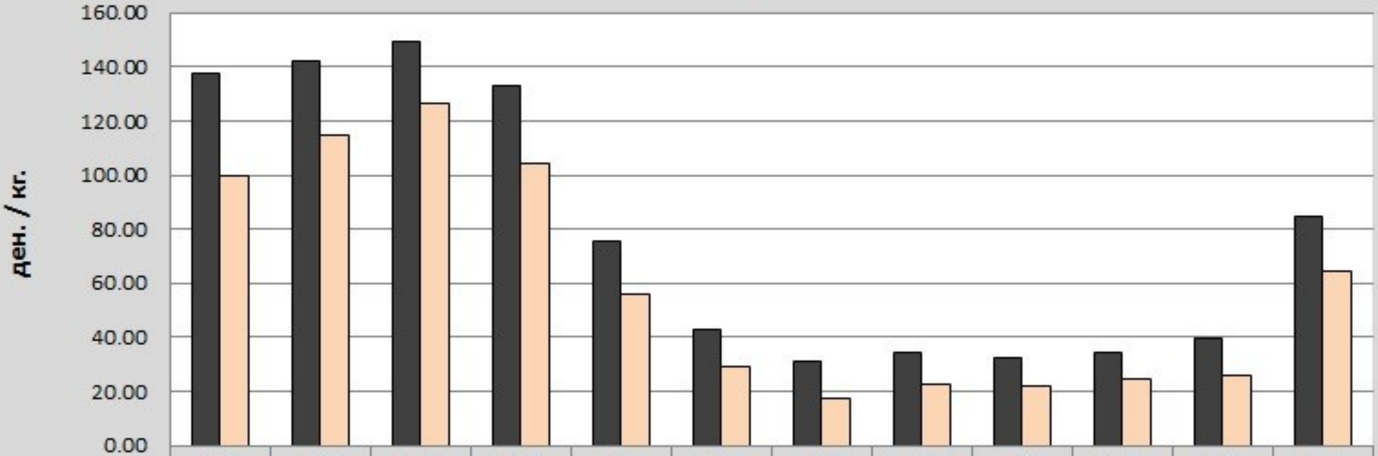

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	137.61	141.83	149.05	133.07	75.54	42.83	31.25	34.40	32.25	34.18	39.66	84.90
Пазари на големо	100.00	115.00	126.67	103.96	55.75	29.17	17.50	22.75	21.84	24.63	25.94	64.17

Најзастапени цени на карфиол на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

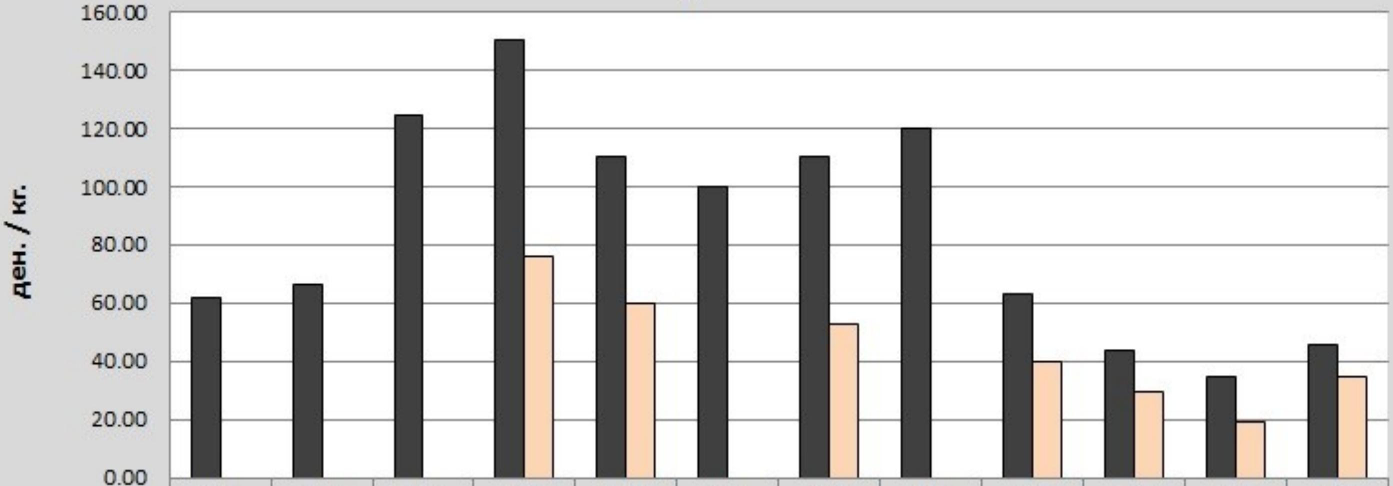

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари	61.71	66.43	124.44	150.00	110.00	100.00	110.00	120.00	62.93	43.90	34.77	45.94
□ Пазари на големо				76.00	60.00		52.50		40.00	29.30	19.46	34.63

Најзастапени цени на цвекло на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

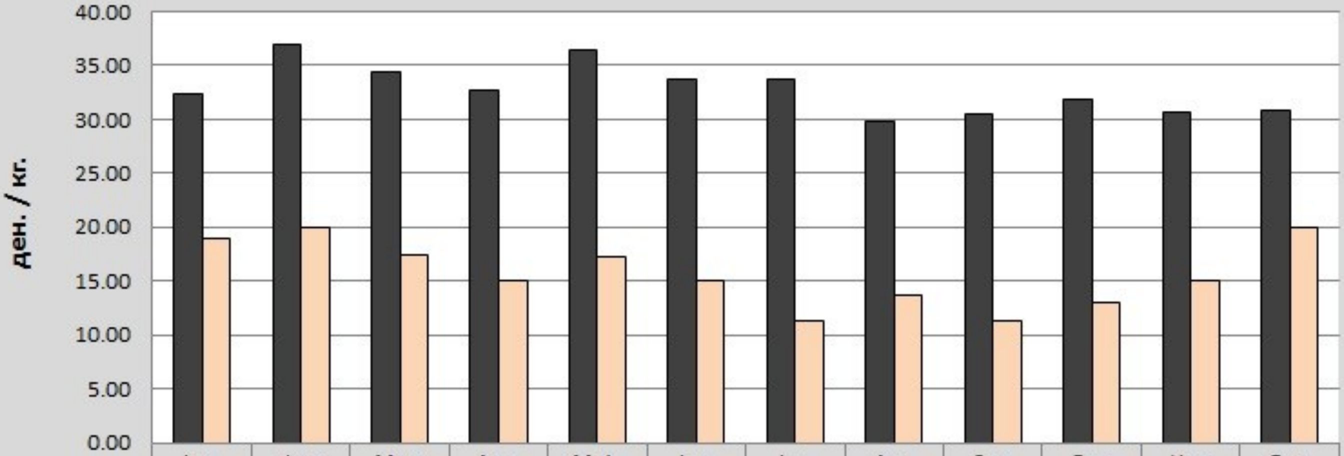

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари	32.38	36.96	34.39	32.74	36.43	33.77	33.75	29.85	30.47	31.80	30.69	30.75
□ Пазари на големо	19.00	20.00	17.50	15.00	17.25	15.00	11.34	13.75	11.38	13.00	15.00	20.00

Најзастапени цени на праз на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

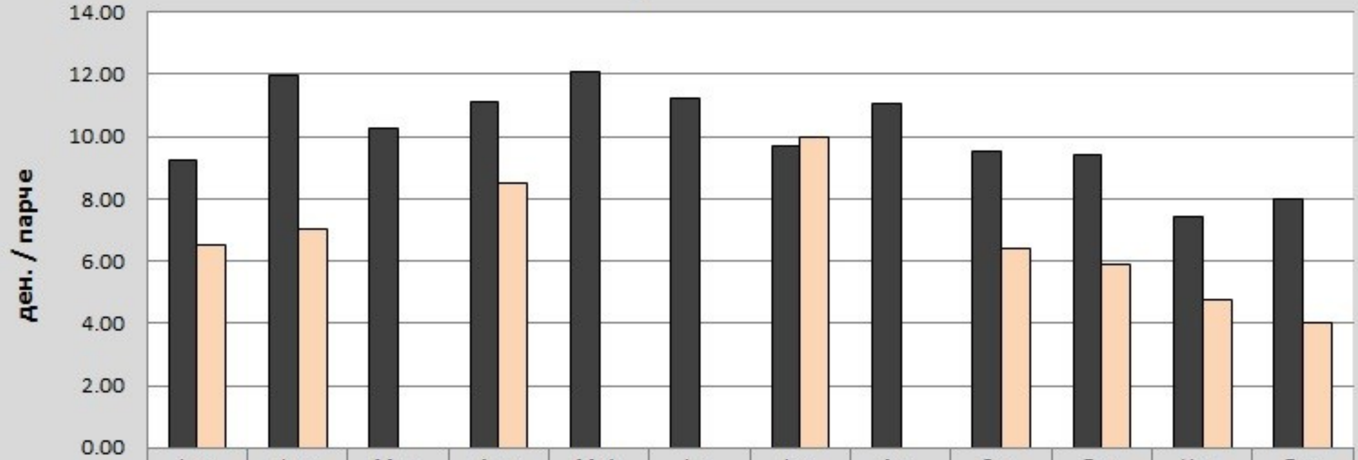

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
■ Зелени пазари	9.25	11.98	10.24	11.12	12.07	11.25	9.67	11.04	9.50	9.44	7.44	7.99
□ Пазари на големо	6.50	7.00		8.50			10.00		6.38	5.88	4.75	4.04

Најзастапени цени на кромид на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

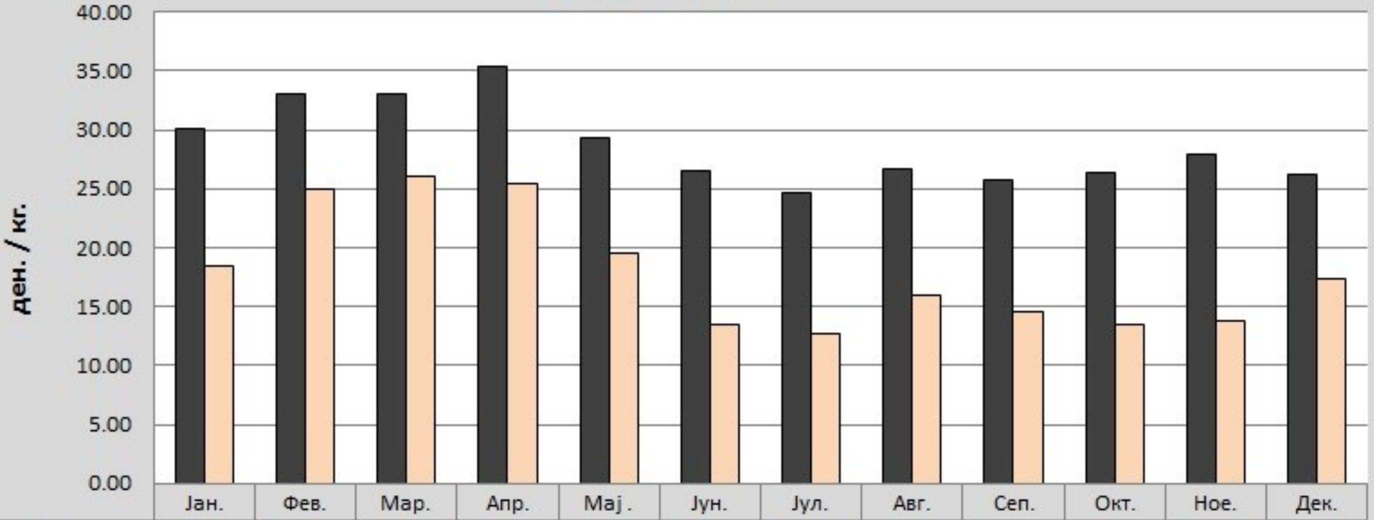

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	30.10	33.10	33.03	35.31	29.33	26.46	24.60	26.62	25.79	26.41	27.88	26.18
Пазари на големо	18.50	25.00	26.00	25.38	19.55	13.50	12.67	16.00	14.54	13.42	13.84	17.34

Најзастапени цени на краставици на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

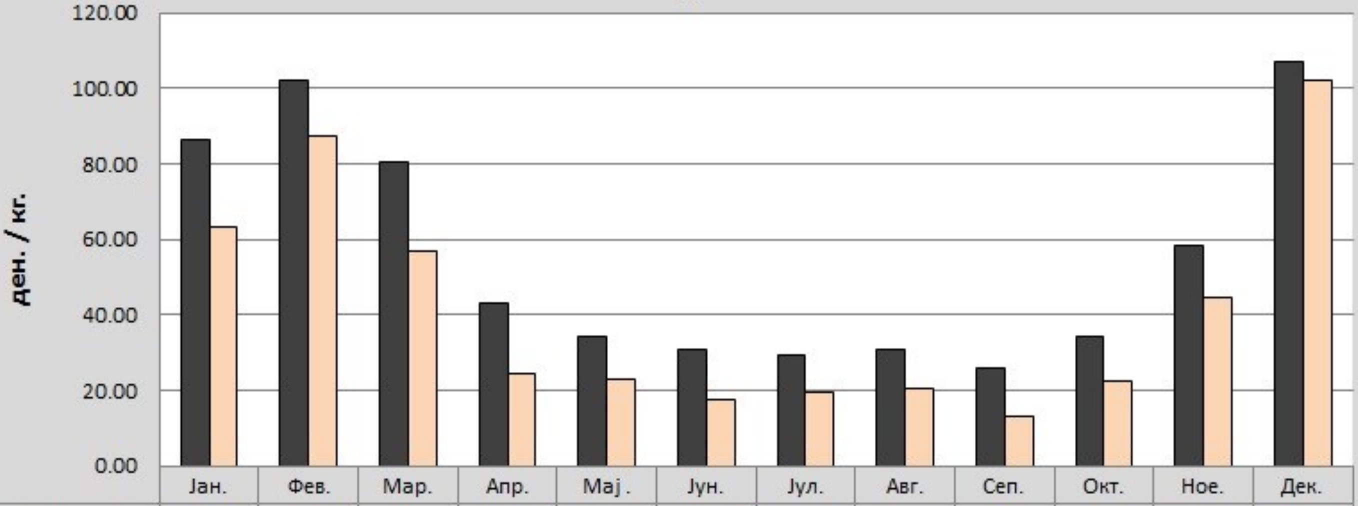

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	86.20	102.11	80.40	43.06	34.50	30.70	29.29	31.06	25.80	34.42	58.57	107.19
Пазари на големо	63.50	87.50	56.67	24.50	22.98	17.67	19.67	20.50	13.21	22.63	44.50	101.88

Најзастапени цени на црвени пиперки (капија) на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

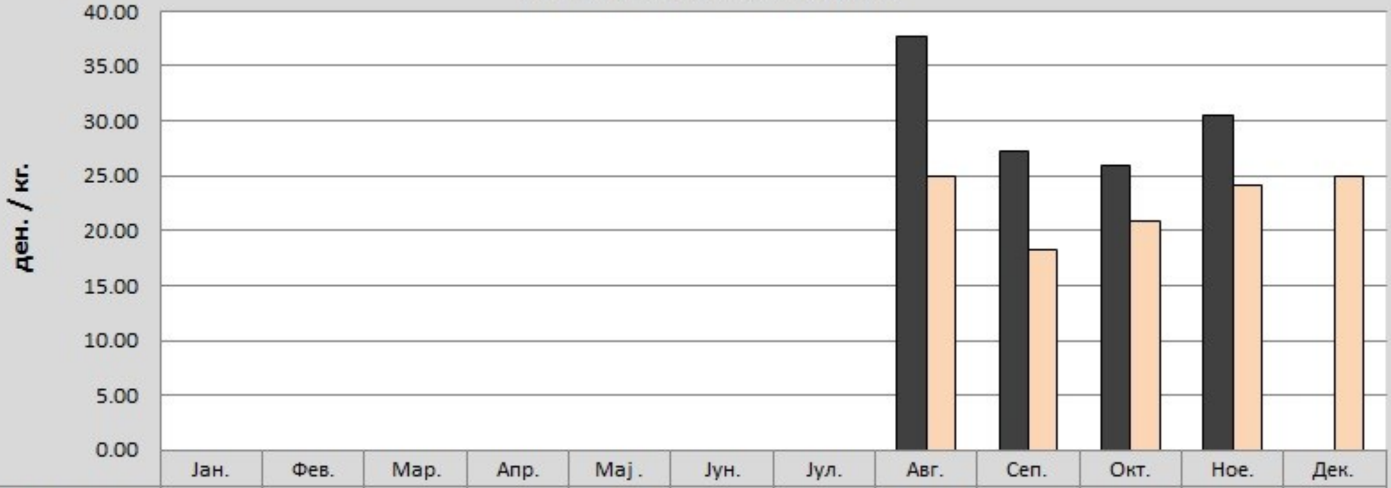

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари								37.77	27.27	25.89	30.44	
Пазари на големо								25.00	18.29	20.88	24.10	25.00

Најзастапени цени на морков на зелените и пазарите на големо 2016

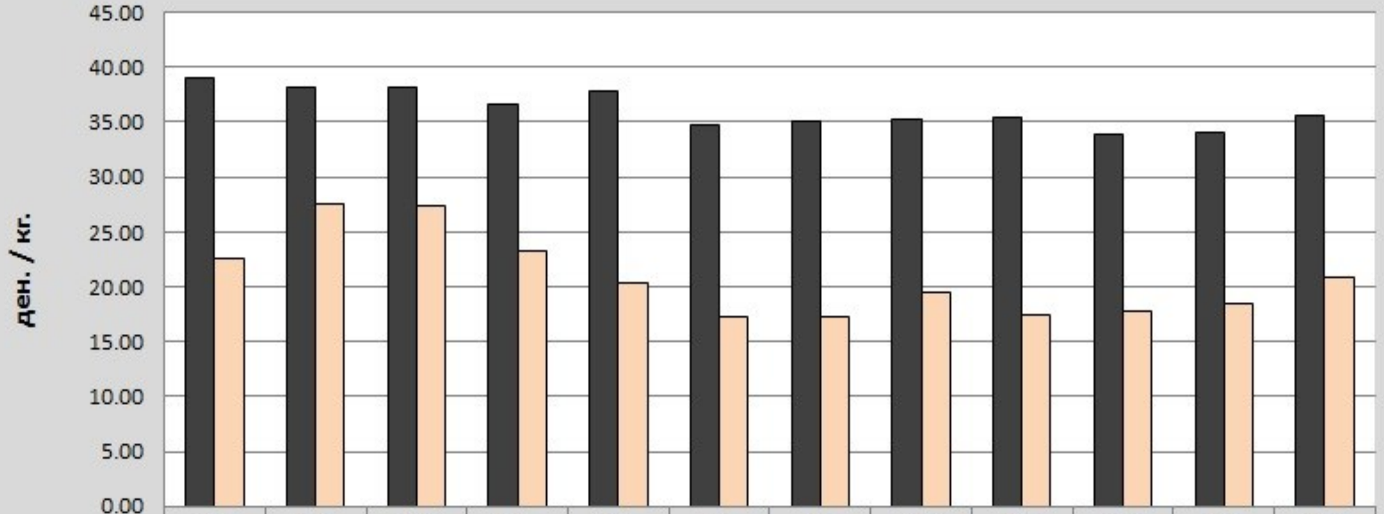

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	38.96	38.19	38.21	36.59	37.77	34.76	35.11	35.22	35.44	33.80	33.97	35.66
Пазари на големо	22.50	27.50	27.33	23.34	20.30	17.34	17.33	19.50	17.50	17.75	18.40	20.79

Најзастапени цени на ориз на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

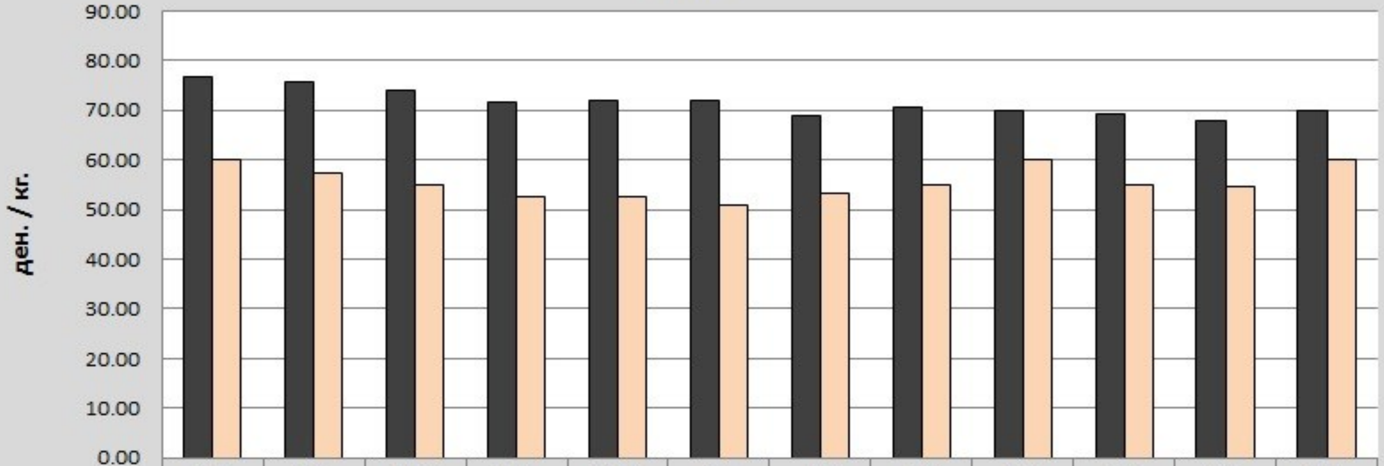

	Јан.	Фев.	Mar.	Апр..	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	76.73	75.62	74.02	71.58	72.10	71.87	68.77	70.55	69.95	69.36	67.95	69.85
Пазари на големо	60.00	57.50	55.00	52.50	52.50	50.84	53.33	55.00	60.00	55.00	54.67	60.00

Најзастапени цени на зелка на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

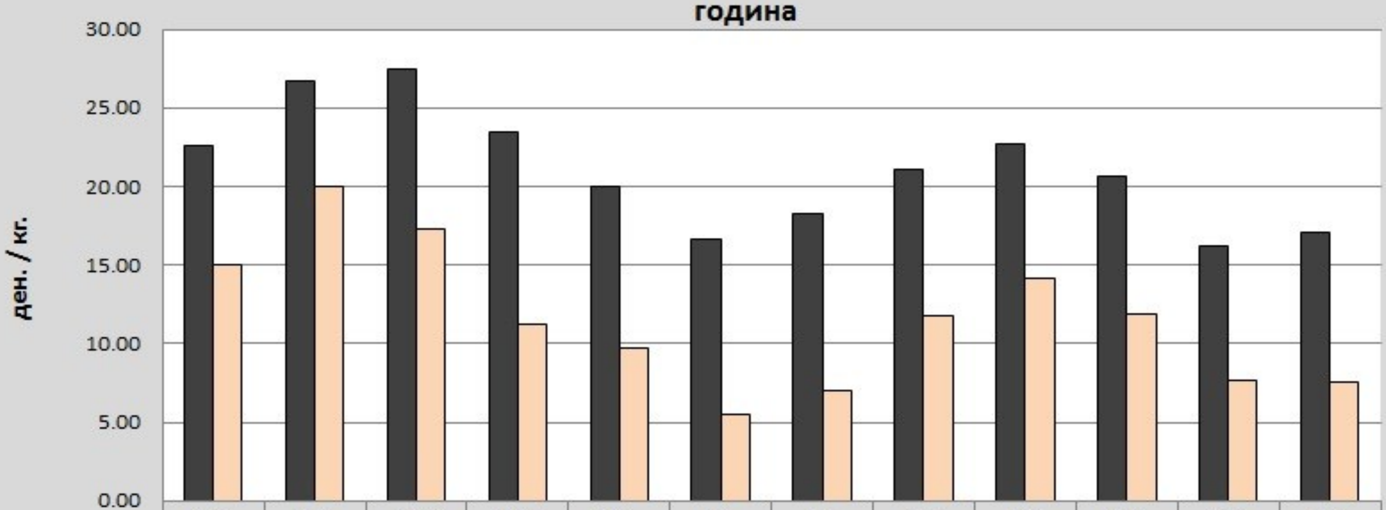

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	22.60	26.66	27.45	23.48	19.98	16.67	18.23	21.12	22.68	20.68	16.23	17.10
Пазари на големо	15.00	20.00	17.33	11.25	9.75	5.50	7.00	11.75	14.13	11.85	7.67	7.50

Најзастапени цени на грав на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

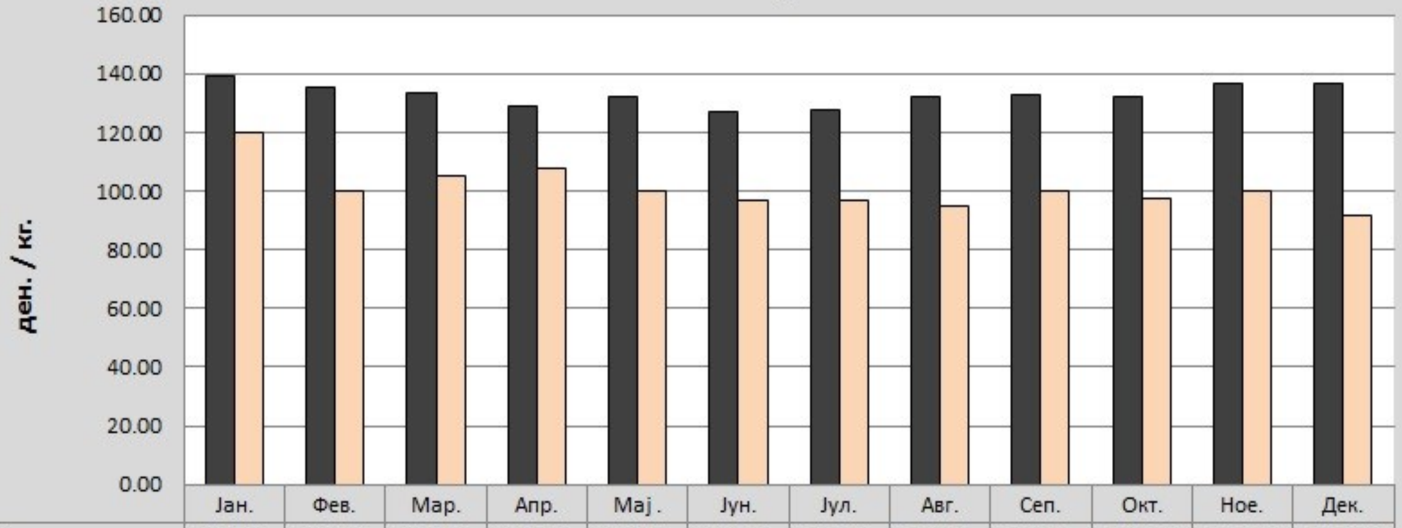

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	139.46	135.34	133.38	128.75	131.88	126.65	127.35	132.40	132.63	132.00	136.70	136.55
Пазари на големо	120.00	100.00	105.00	107.50	100.00	96.67	96.67	95.00	100.00	97.50	100.00	91.67

Најзастапени цени на спанаќ на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

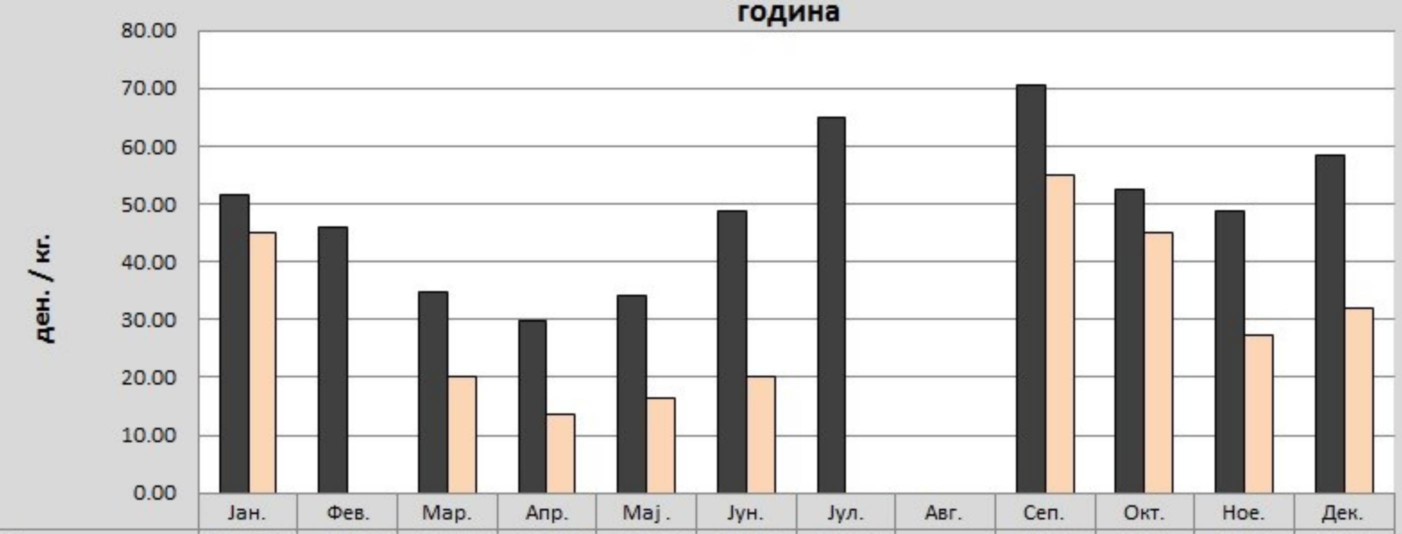

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	51.54	46.03	34.69	29.94	34.06	48.69	65.00		70.67	52.44	48.70	58.39
Пазари на големо	45.00		20.00	13.50	16.27	20.00			55.00	45.00	27.40	32.00

Најзастапени цени на лук на зелените пазари и пазарите на големо во 2016 година

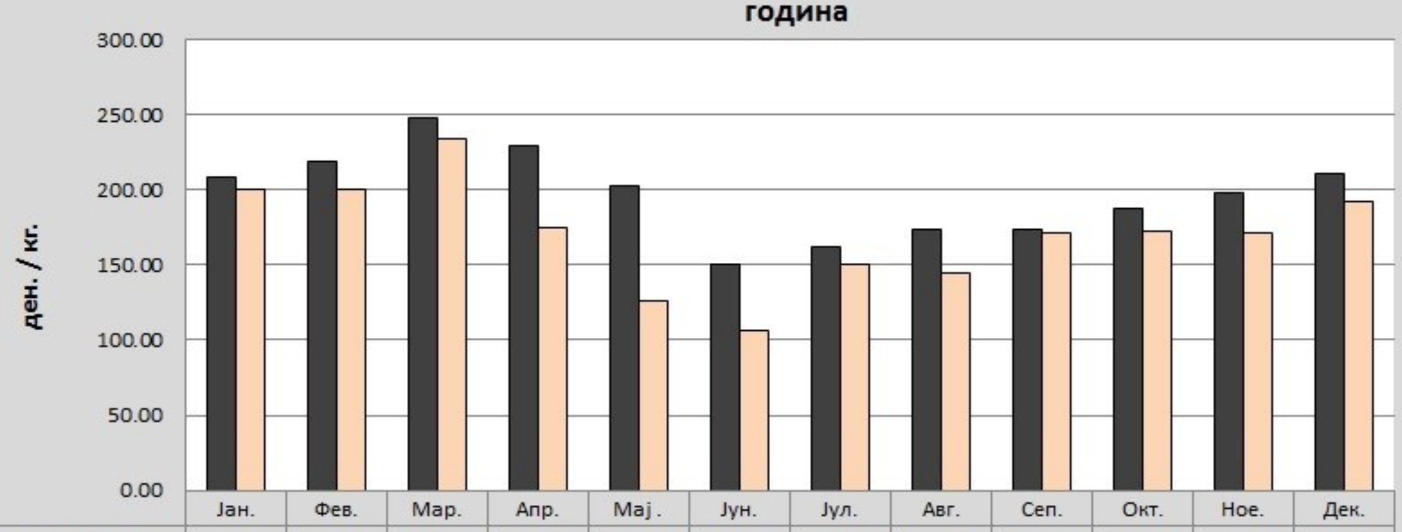

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари	208.54	218.30	247.40	228.66	202.52	150.87	161.90	173.91	173.89	186.97	197.63	211.02
Пазари на големо	200.00	200.00	233.30	175.00	125.84	106.67	150.84	145.00	171.25	172.50	170.84	192.50

Добиточни пазари

Ако минатата 2015 година остана запаметена по болеста син јазик која го зафати добитокот, оваа 2016 година ја окарактеризира болеста чвореста кожа поради која добиточните пазари во добар дел од годината беа затворени да се намали можноста од ширење на истата.

Исто така важно е да се истакнат ниските цени и се поголемата понуда на категоријата свињи, како и пад на цената кај категоријата молзни кози и јариња.

Пазарот на говеда го одбележа повисоката цена кај **молзните крави** од +5,5% и кај **Бушата** која за разлика од лани оваа година се продаваше по цена повисока за +2,8 %.

Спротивно на молзните крави кај сите други категории на говедата имаме намалување на цената од –1,1% кај **биковите до 18 месеци** до -7,3% **телињата од расата Симентал.**

Намалување на цената има и кај **јарињата до 20 килограми** од -4%, а драстичен пад на цената имаме кај **молзните кози** од –10%

Раст на цената од +28% има и кај **овните** додека кај **молзните овци,** имаме зголемување од 8%.

Драстично намалување на цената оваа 2016 година бележиме кај сите категории **свињи** што е континуиран пад цената од 2014 година. Оваа година намалувањето е во просек од 7 % до 15%.

Кај **Гоениците со тежина од 80 до 120 кг** бележиме намалување на цената за -13 %.

Гоениците над 120 кг достигнаа просечна најзастапена цена од 73,3 ден./кгр, за разлика од лани кога цената на добиточните пазари изнесуваше 80,3 ден./кг ,односно пад на цената за -8,7%.

Кај **прасињата со тежина од 20 до 35 кг** има најголем пад на цената од -15%.

Прасиња со телесна тежина до 20 кг се продаваа во просек по 131,3 ден./кг жива мера што е пад на цената од скоро –7,2 % споредено со 2014 година.

Во **табелата 6 е прикажан споредбен приказ на движењето на просечните цени по килограм жива мера во 2015/2016 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените за одредени видови и категории на добиток.*

*Цените се изразени во денари за кг. жива мера **(табела 6)**

Вид на добиток	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Стапка на пораст / опаѓање 2015 / 2016 (%)
Молзни крави	149, 6	150, 22	158.54	+5.5 %
Јуниња	134, 6	134, 08	129.8	-3.2%
Бикови до 18 месеци	128, 3	127, 79	126.4	-1.1%
Бикови над 18 месеци	116, 3	118, 88	117.9	-0.8%
Молзни крави –Буша	85, 6	90, 33	92.9	+2.8%
Теле 1—6 месеци	163, 9	172, 45	167.42	-2.9%
Теле 1—2 месеци-Симентал	196, 7	200	195	-2.5%
Теле 2 - 6 месеци—Симентал	200	205	190	-7.3%
Коњи	154, 8	206, 88	230	+11.2%
Молзни кози	160, 4	172, 5	155	-10.1%
Јариња до 20 кг.	129, 4	132, 5	127.5	-3.8%
Кокошки-јарки	282, 1	288, 57	280	-3.0%
Пилиња	46, 3	44	45	+2.3%
Молзни овци	163, 8	154, 67	167.1	+8.0%
Овни	187, 1	204, 35	261.25	+27.8%
Јагниња до 18 кг.	162, 2	164, 03	161.5	-1.5%
Јагниња над 18 кг.	142, 1	145, 63	152.5	+4.7%
Шилежиња	145, 2	144, 29	140	-3.0%
Гоеници од 80-120 кг.	107, 8	98, 64	85.8	-13.0%
Гоеници над 120 кг.	92, 6	80, 28	73.3	-8.7%
Прасиња до 20 кг.	160, 6	141, 5	131.25	-7.2%
Прасиња над 20 кг.	138, 4	117, 76	100	-15.1%
Излачени кози	/	76, 67	86.7	+13.1%
Излачени овци	/	83, 5	83.3	-0.2%

Најзастапени просечни цени на јариња ,молзни кози и излачени кози на добиточните пазарите во 2016 година

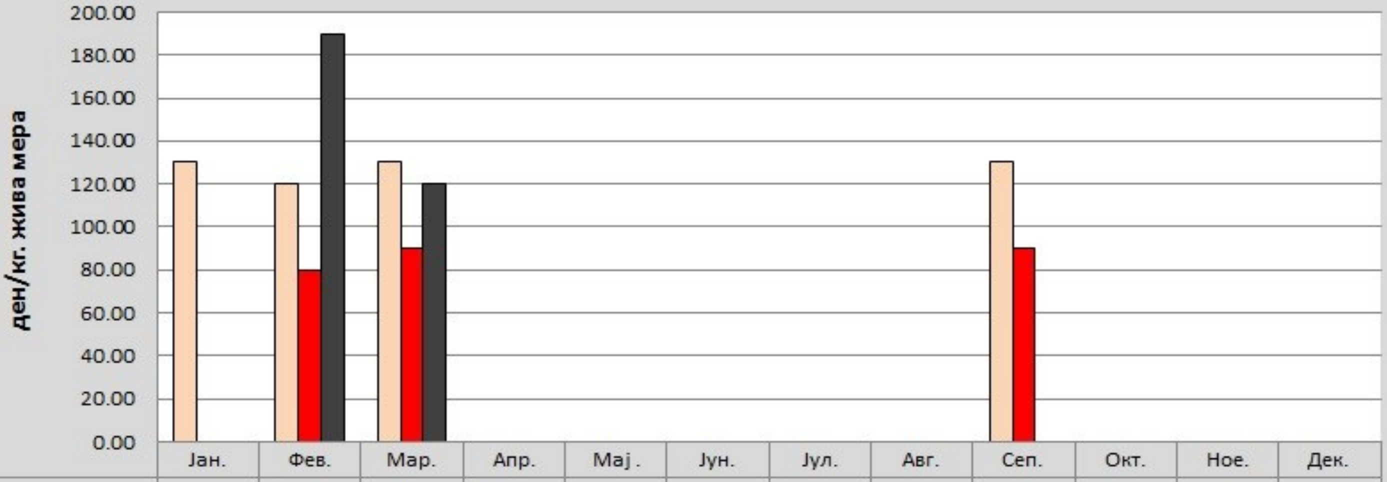

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јариња	130.00	120.00	130.00						130.00			
Излачени Кози		80.00	90.00						90.00			
Молзни Кози		190.00	120.00									

Најзастапени просечни цени на прасиња и гоеници на добиточните пазарите во 2016 година

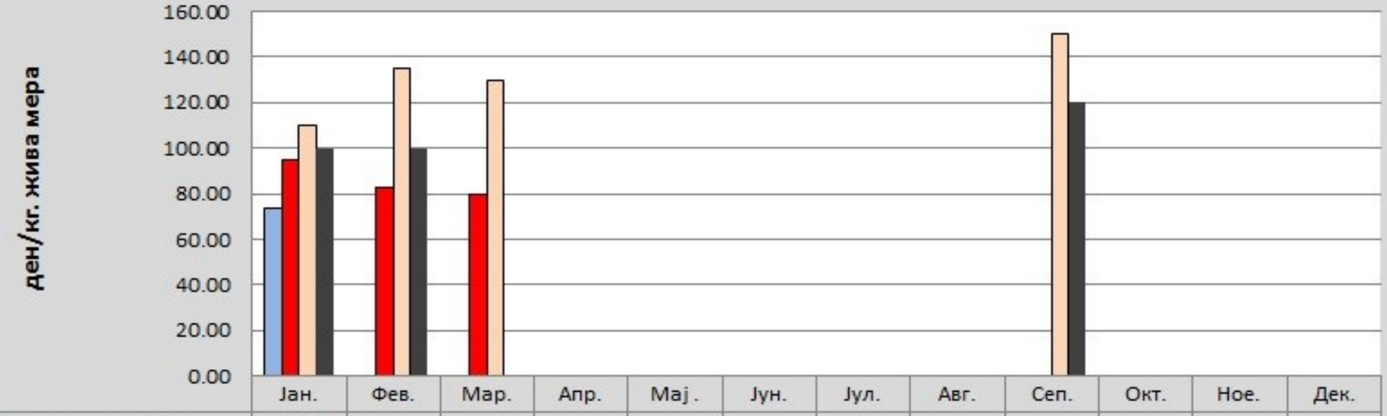

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Гоеница над 110 кг.	73.33											
Гоеница од 90- 110 кг.	95.00	82.50	80.00									
Прасина до 20 кг.	110.00	135.00	130.00						150.00			
Прасиња од 20 до 35 кг.	100.00	100.00							120.00			

Најзастапени просечни цени на коњи на добиточните пазарите во 2016 година

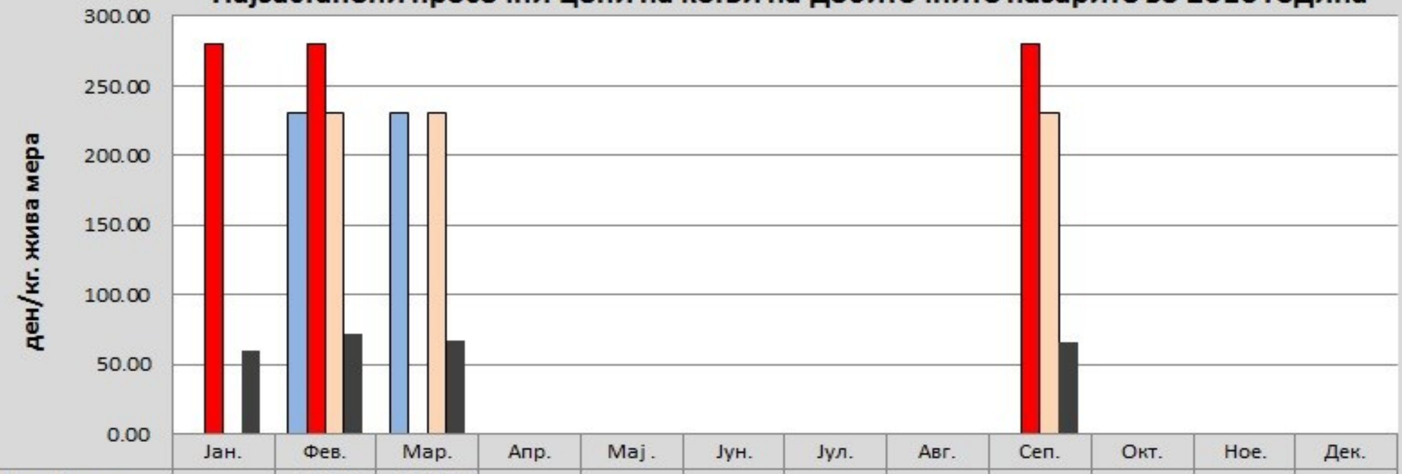

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Ждребиња		230.00	230.00									
Кобила	280.00	280.00							280.00			
Коњи		230.00	230.00						230.00			
Коњи за колење	60.00	72.50	67.50						66.50			

Најзастапени просечни цени на јагниња до 18 кг. молзни овци, овни и излачени овци на добиточните пазарите во 2016 година

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јагнинја до 18кг.	157.50	170.00	168.50						150.00			
Молзни Овци	133.33	155.00	100.00						280.00			
Овни	205.00	280.00	280.00						280.00			
Излачени овци	50.00		100.00						100.00			

Најзастапени просечни цени на јарки, мисирки и стари кокошки на добиточните пазарите во 2016 година

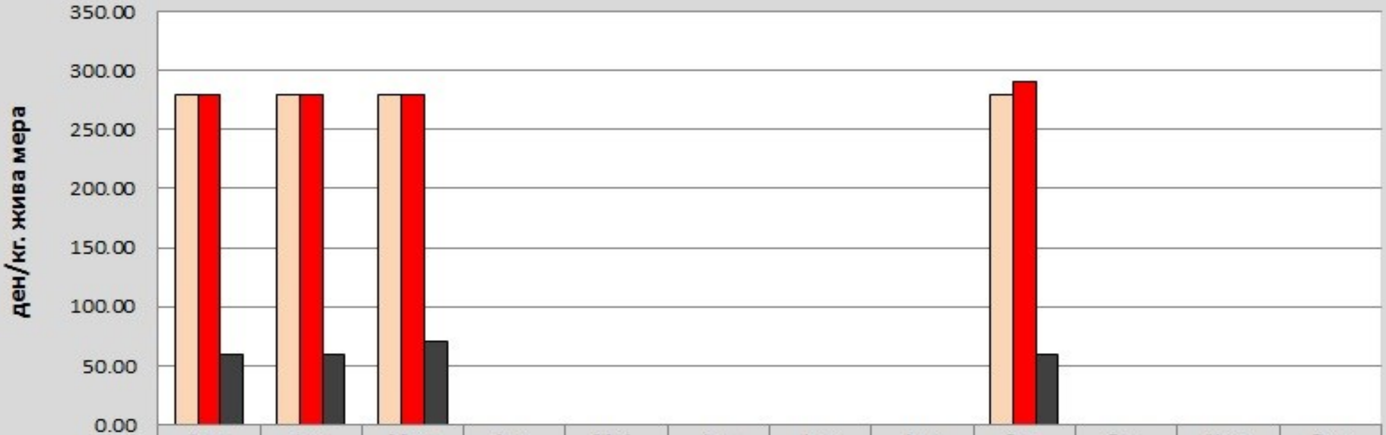

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јарки	280.00	280.00	280.00						280.00			
Мисирки	280.00	280.00	280.00						290.00			
Стари кокошки	60.00	60.00	70.00						60.00			

Најзастапени просечни цени на категории говеда на добиточните пазарите во 2016 година

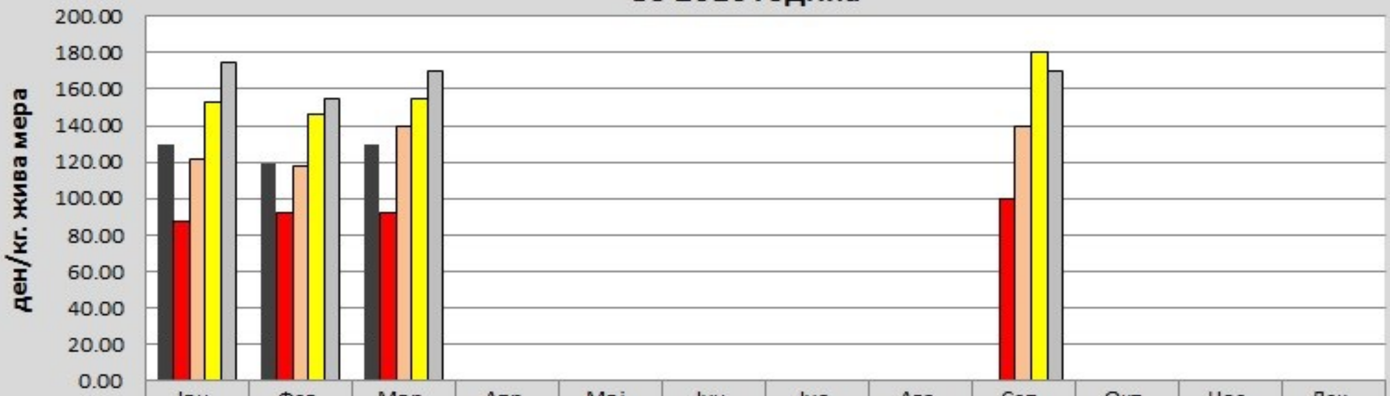

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Бик до 18 м	130.00	119.25	130.00									
Крава-Буша	87.50	92.00	92.00						100.00			
Јуне 6-18 м	121.67	117.50	140.00						140.00			
Молзна Крава	152.50	146.67	155.00						180.00			
Теле 1-6 м	175.00	154.67	170.00						170.00			

Откупна цена на житарки

Во извештајот претставено е движењето на цената на меркантилната пченица.

Просечните откупни цени на пченицата во 2016 година на месечно ниво се движеа од 10,56 ден./кг во месец јануари, до 7,85 ден./кг во месец октомври. На почетокот на жетвата, откупната цена стартуваше со цена од 8,48 ден./кг по што следеше пад на цената до 7,5 ден./кг во месец ноември. За време на жетва просечната откупна цена се движеше околу 8,2 ден/кг.

Просечната откупна цена на **пченицата на годишно ниво** за 2016 година изнесуваше 9,09 ден./кг што е намалување на цената за -13,8 % споредено со 2015 година кога просечната откупна цена изнесуваше 10,55 денари за килограм, додека **за реколта** 2016 година просечната откупна цена заклучно со месец декември изнесува 8,18 ден./кг.

Во графиконот се дадени споредено, просечните откупни цени по месеци за 2015 / 2016 година.

Кај **пченката** просечната откупна цена за 2016 година изнесуваше 9,69 ден./кг и бележи пораст од +13,6 % споредено со 2015 година изнесуваше 8,53 ден./кг

Откупна цена на **јачменот** во 2016 година се движеше од 8,5 до 11 ден./кг. или во просек 9,93 ден./кг

** Во графиконот се дадени просечните откупни цени на пченица за 2015/2016 год. по месеци*

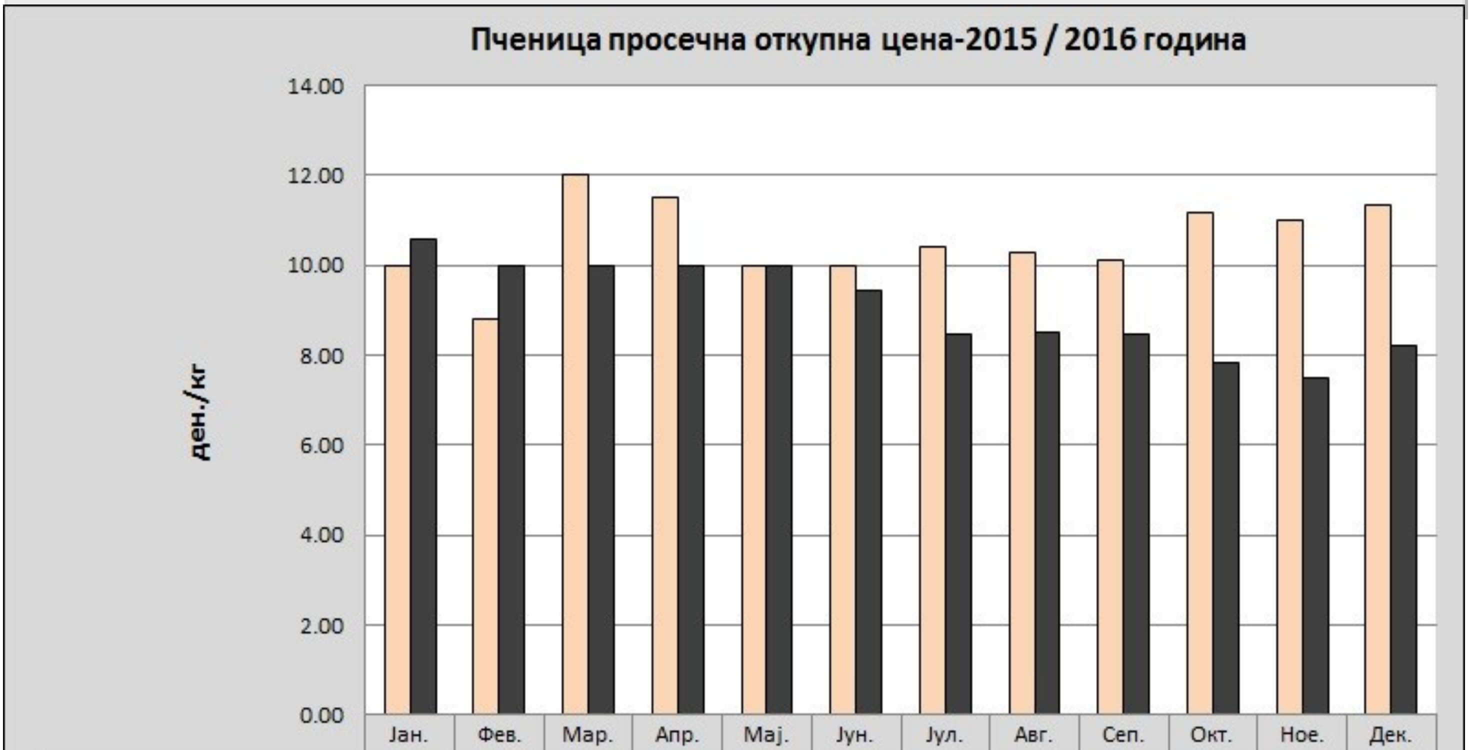

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Пченица откупна цена 2015	10.00	8.81	12.00	11.50	10.00	10.00	10.40	10.28	10.13	11.18	10.99	11.32
Пченица откупна цена 2016	10.56	10.00	10.00	10.00	10.00	9.45	8.48	8.52	8.48	7.85	7.50	8.23

Пазарни цени на мед и пчелни производи

Пчеларството оваа година ја одбележа слабиот принос и високата цена на медот. Просечната најзастапена цена на **медот** на пазарите на мало за 2016 година изнесуваше 342,9 ден./кг и е зголемување на цената за +10,2 % споредено со 2015 година, кога медот достигна цена од 311,11 ден./кг. во просек.

Почнувајќи од јануари 2016 година во наредните четири месеци просечната цена од 350 ден./кг беше стабилна се до почетокот на собирање на медот од новата сезона (мај - јуни) кога имаше благ пад на цената. Крајот на годината медот повторно ја достигна највисоката просечна цена од 350 ден./кг.

Цената на килограм **органски мед** во просек се движеше од 400 до 500ден./кг. или во просек 450 ден./кг.

Пчелинот восок во просек изнесуваше 450 ден./кг и се нудеше поевтино од 2015 кога имаше цена од 500 ден/кг.

Цената на **прополисот** се движеше од 2500 до 2800 ден./кг, додека **поленот** се продаваше од 1100 до 1400 ден./кг или во просек по 1.300 денари за килограм.

** Во графиконот се дадени споредбени цени за 2015/2016 год. за мед на пазарите на мало - по месеци*

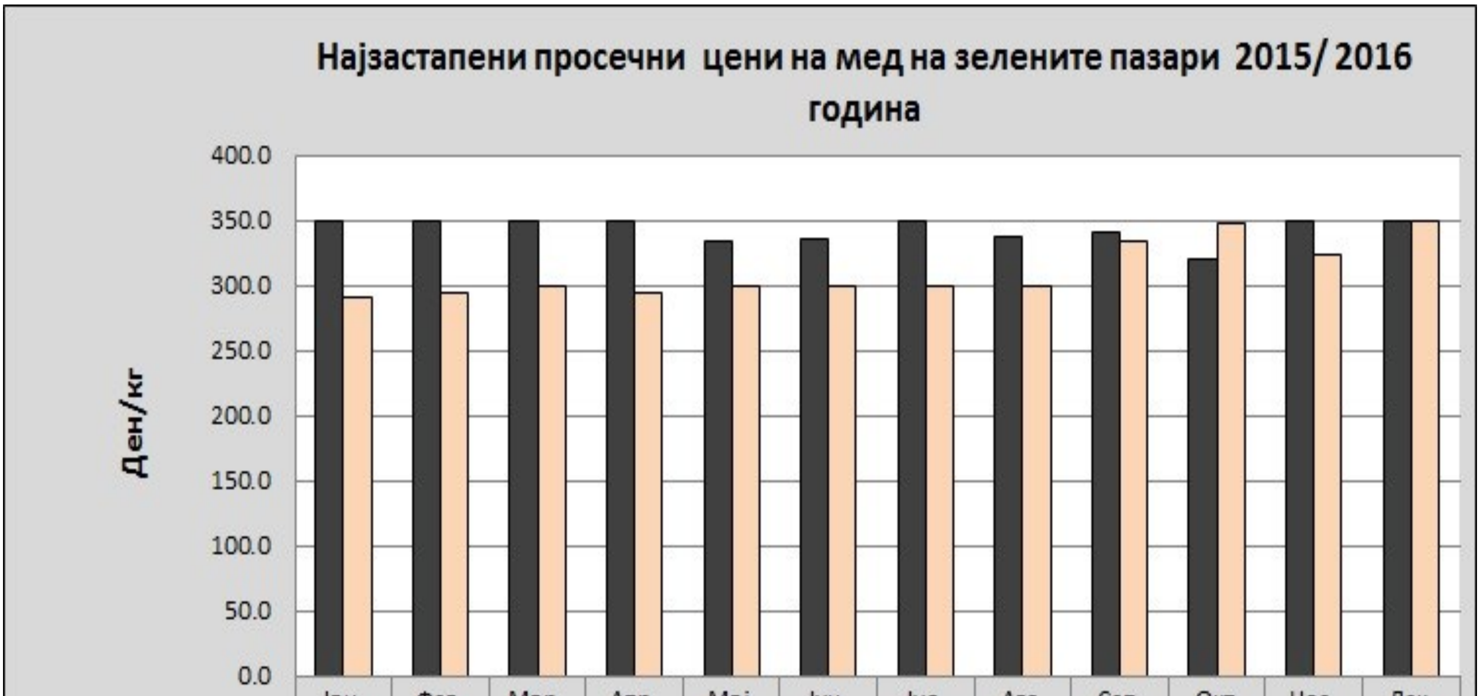

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Зелени пазари-2016	350.0	350.0	350.0	350.0	333.4	335.0	350.0	336.9	340.0	320.0	350.0	350.0
Зелени пазари-2015	290.0	294.4	300.0	294.4	300.0	300.0	300.0	300.0	333.7	347.5	323.3	350.0

Откупни цени на винско грозје

Како и изминатата 2015 година и оваа година грозјето беше квалитетно па поради тоа производителите и откупувачите на грозје очекуваат квалитетни вина и од оваа берба.

Од табелата може да се забележи дека кај поголемиот дел на сорти грозје, откупната цена е на ниво како и ланската.

Најголем пад на откупната цена има кај **Совињон –бел** од –24% и кај **Рајнскиот ризлинг** од –3,2 % кој се откупуваше во просек по 12 ден/ кг, за разлика од минатата година кога просечната откупната цена достигна 12,4 ден/ кг. **Шардонето** се откупуваше во просек по 14 денари споредено со лани кога се откупувало по 14,7 денари. Благ пад на откупната цена бележиме и кај сортата **Бургундец-црн** од 1,3%

Во **табелата 7. прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на винските сорти грозје во 2015 / 2016 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените* ***Табела 7**-Цените се изразени во денари за килограм

Вински сорти на грозје	Просечна откупна цена 2014 год.	Просечна откупна цена 2015 год.	Просечна откупна цена 2016 год.	Стапка на пораст / опаѓање (%) 2015 /2016
Бургиндец—црн	12,64	13,17	13	**-1.3**
Каберне Совињон	14.22	14	14	**0.0**
Жилавка	10,67	11	11	**0.0**
Рајнски Ризлинг	13	12,4	12	**-3.2**
Смедеревка	11.17	11	11	**0.0**
Совињон Бел	15.42	18,5	14	**-24.3**
Жупљанка	11	12	/	**/**
Шардоне	15.5	14,67	14	**-4.6**
Мерло	13,7	14	14	**0.0**
Р'кацители	11	11	11	**0.0**
Охридско Бело	11	11	11	**0.0**
Темјаника	19	23,5	/	**/**
Прокупец	13	13	13	**0.0**
Вранец	13.28	12,97	12.96	**-0.1**
Мускат– Хамбург	11	13	/	**/**
Станушина	10,5	11	11	**0.0**

Минерални ѓубриња и семенски материјал

Во делот на **земјоделски внесови,** системот на ЗПИС прибира цени од земјоделските аптеки во Република Македонија.

Од табелата може да видиме дека цената на тврдите минерални ѓубрива оваа година споредено со минатата 2015 бележи благо намалување, освен кај НПК.

Најголем пад на цената од -1,9 % имаме кај минералното ѓубре **Уреа со 46 %** азот . **Амониум нитратот** во просек се продаваше по цена од 21,94 ден./кг што претставува пад на цената од незначителни -0,3 % споредено со 2015 год. **НПК 15:15:15**, се продаваше во просек по 28,59 ден./кг и бележи незначително зголемување од +0,7% во однос на 2015 година , додека пак **КАН 26%** се нудеше за -1,5% поевтино од лани.

Кај семенскиот материјал пораст на цената имаме кај **семенската пченка** од +18 % и просечна најзастапена цена од 206,67 ден./кг, и кај **семенскиот грашок** со просечна цена од 250 ден./кг и пораст од +1,9 % . Пад на цената од -11,6% споредено со 2015 год. имаме кај **семенската пченица** .

Просечните најзастапени цени на **минерални ѓубриња и семенски материјал во 2014 /2015 и 2016 година се дадени во **табелата 10.***

Минерални ѓубриња	Просечна цена 2014 год.	Просечна цена 2015 год	Просечна цена 2016 год	Разлика - 2015/16 (%)
Амониум нитрат	22, 22	22	21.94	-0.3%
КАН 26 %	20,02	20	19.69	-1.5%
НПК 15:15:15	28, 12	28,38	28.59	+0.7%
Уреа 46 %	27, 28	26,14	25.64	-1.9%
Фолифертил	154, 32	160	160	0.0%
САЛ 12	155, 67	150	150	0.0%
Славол	288, 75	340	340	0.0%
Вуксал	170, 36	170	170	0.0%
Семиња	**Просечна цена 2014 год.**	**Просечна цена 2015 год**	**Просечна цена 2016 год**	**Разлика - 2015/16 (%)**
Семе Луцерка (1 кг)	331, 75	386, 7	385.29	-0.4%
Семенска Пченица (1 кг)	26, 75	23	20.33	-11.6%
Семенска Пченка (1 кг)	/	175	206.67	+18.1%
Семенски Грашок (1 кг)	216, 53	245,45	250	+1.9%
Семенски Компир (1 кг)	93, 57	99,33	97.14	-2.2%

Откупни цени на млеко

Трендот на намалувањето на откупната цена кај кравјото млеко екстра класа , кравјото млеко прва класа, како и кравјото млеко од втора класа, продолжи и оваа 2016 година додека кај козјото и овчкото млеко и оваа година бележиме благ пораст на откупните цени.

Во 2015 година литар **кравјо млеко екстра класа** се откупуваше за 20,61 ден., оваа година откупната цена достигна 19,46 ден./л што е пад од -5,6 % споредено со лани.

Пониска откупна цена бележиме и кај **кравјото млеко прва класа** од -2,0 % споредено со 2015 год. кога се откупуваше по цена од 19,12 ден./л а оваа година откупната цена достигна 18,74 ден./л.

Кравјото млекото од втора класа бележи континуиран пад на откупната цена во изминативе три години. Споредено со 2015 година оваа година имаме намалување на цената за –6,1 % .

Просечната откупна цена за сите класи на **кравјо млеко** во 2016 година изнесуваше 18,15 ден/л, што е намалување на цената за 4,5 % во просек, споредено со 2015 год. кога просечната откупна цена беше 19,01 ден./л.

Во **табелата 8 е прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните откупни цени на млеко во 2014 / 2015 и 2016 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените .*

Табела 8.

Вид на млеко - откупни центри	Просечна цена (2014 год.)	Просечна цена (2015 год.)	Просечна цена (2016 год.)	Разлика -2015/16 (%)
Кравјо-екстра класа	21, 73	20,61	19,46	**- 5,6 %**
Кравјо- I класа	19, 59	19.12	18,74	**- 2,0 %**
Кравјо- II класа	17, 75	17.31	16,25	**- 6,1 %**
Овчко млеко	33, 18	34,29	34,69	**+ 1,2 %**
Козјо млеко	18, 17	18,96	19,09	**+ 0,7 %**

Просечната откупна цена на **овчкото млеко** за 2016 год достигна 34, 69 ден./л. Тоа е пораст од +1,2% проценти во однос на 2015 год. кога откупната просечна цена на овчкото млеко изнесуваше 34,29 ден/л .

Незначително зголемување на откупната цена има кај **козјото млеко,** кое во 2015 година се откупуваше по цена од 18,96 ден./ л, во споредба со 2016 кога откупната цена ја помина границата од 19 ден./л, што е зголемување на откупната цена за +0,7%

Во графиконите се дадени просечните откупни цени на млеко за 2016 год. по месеци

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Кравјо млеко екстра	20.00	20.00	20.00		20.00	20.00	18.20			18.02		
Кравјо млеко 1 класа	19.04	19.04	18.92	19.11	18.88	18.98	18.04	18.72	18.76	18.00	18.64	18.70
Кравјо млеко 2 класа	17.00	17.00	17.00		16.50		15.00			15.00		

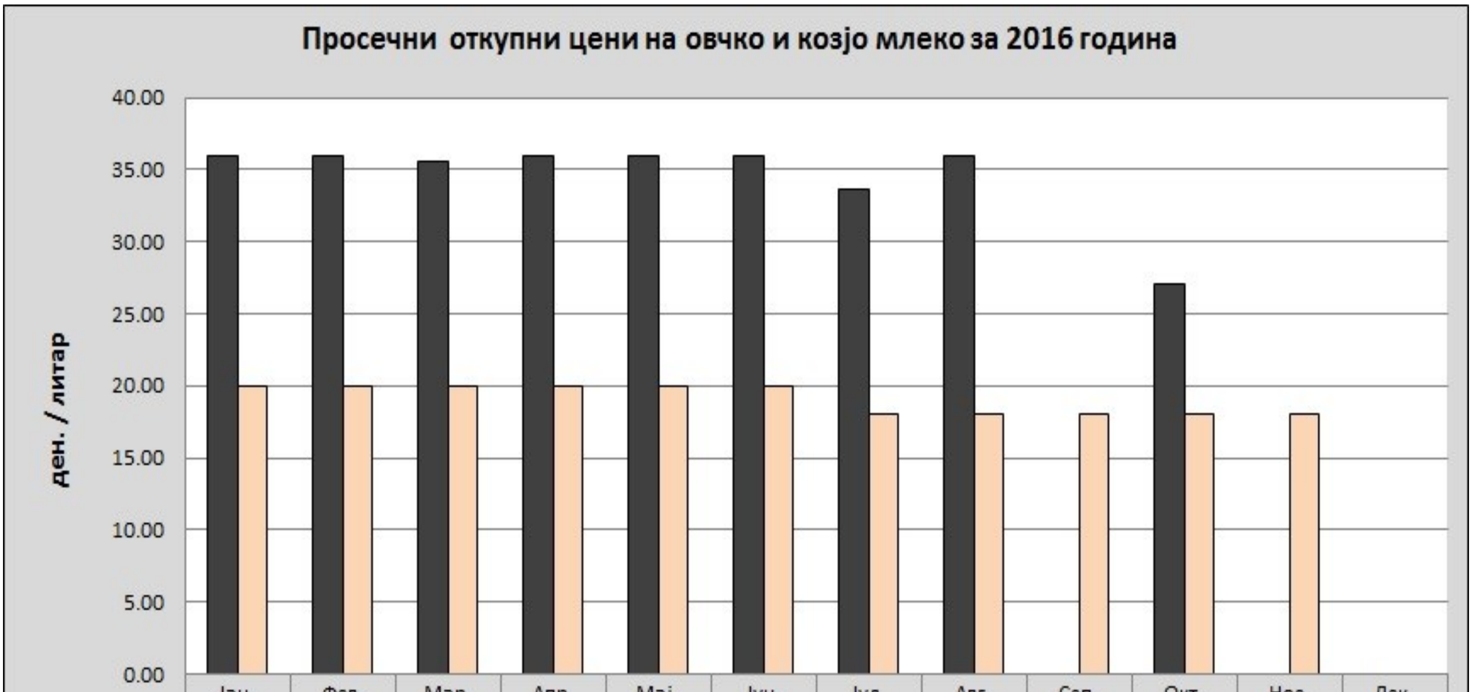

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај .	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Овчо Млеко	36.00	36.00	35.50	36.00	36.00	36.00	33.67	36.00		27.00		
Козјо Млеко	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	18.00	18.00	18.00	18.00	18.00	

Цени на јајца

Како и 2015 и оваа 2016 година се забележува драстичен пад на цената кај јајцата од –4,5 до -16,5%.

Просечната најзастапена цена на јајцата од класата А големина - **XL** за 2016 година изнесуваше 5,62 денари за парче, што претставува намалување од 7 % во однос на 2015 година.

Цената за големина - **L** изнесуваше 5,3 денари за парче што е пад на цената од -4,5 % во однос на 2015 год.

Јајцата од А класата со големина - **M** достигнаа најзастапена просечна цена од 4,6 денари за парче, додека јајца со **S** – големина достигнаа цена од 3,96 денари за парче, што е пад од -16,5 проценти споредбено со цената во 2015 год. кога истата изнесуваше 7,74 денари за парче.

Во **табелата 9 прикажан е споредбен приказ на движењето на просечните цени на јајца за 2014 / 2015 и 2016 година, како и стапката на пораст и опаѓање на цените .*

Јајца	**Просечна цена (2014 год.)**	**Просечна цена (2015 год.)**	**Просечна цена (2016 год.)**	**Разлика - 2015/16 (%)**
Јајца—X L	6, 94	6,04	5,62	**- 7,0 %**
Јајца—L	6, 38	5,55	5,3	**- 4,5 %**
Јајца – M	5, 81	4,95	4,6	**- 7,1 %**
Јајца –S	5, 25	4,74	3,96	**- 16,5 %**

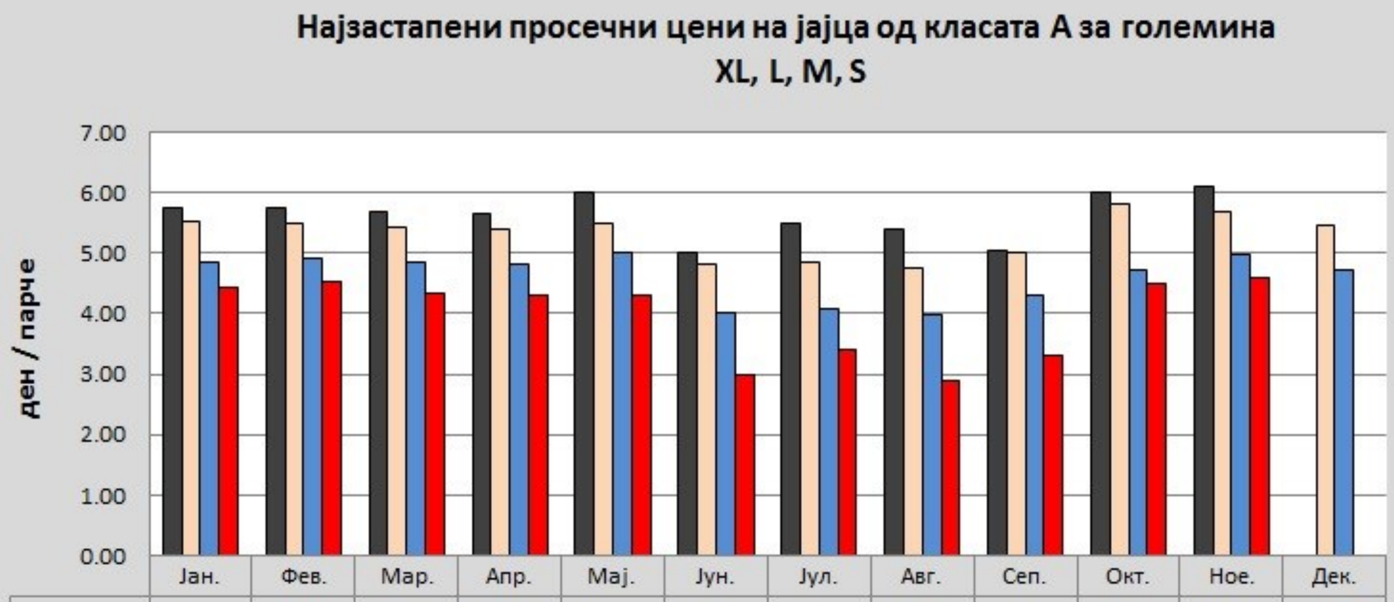

	Јан.	Фев.	Мар.	Апр.	Мај.	Јун.	Јул.	Авг.	Сеп.	Окт.	Ное.	Дек.
Јајца (XL)	5.75	5.74	5.67	5.65	6.00	5.00	5.50	5.40	5.05	6.00	6.10	
Јајца (L)	5.52	5.48	5.42	5.40	5.50	4.80	4.84	4.76	5.00	5.80	5.68	5.45
Јајца (M)	4.86	4.90	4.84	4.80	5.00	4.00	4.07	3.98	4.29	4.73	4.97	4.73
Јајца (S)	4.42	4.51	4.34	4.30	4.30	3.00	3.40	2.90	3.30	4.50	4.60	